

Rusi uspešni na severu in jugu

ANGLEŽI VZELI VAŽNO LUKO V HOLANDIJI; DRUGE RAZNE VESTI

Moskva, Rusija. — Poročilo iz severne fronte ob Arktiku v Finski in Norveški omenja, da so Rusi pognali vse Nemce iz finskega ozemlja. Vse pokrajine okrog Petsamo, ki tvori vhod iz Arktika, je v ruskih rokah, omenja poročilo. Rusi so v teh krajih zajeli več tisoč Nemcev in tudi padlo jih je mnogo. Rusi zdaj zasledujejo Nemce na nekaterih točkah že v norveško ozemlje. Angleške pomorske edinice so baje pripravljene, da jim bodo pomagale ob obrežju proti Nemcem, ki se umičejo ob norveških zasekah.

Pariz, Francija. — Na zapadni fronti divjajo zdaj najsilovitejši boji v Holandiji. Angleži so invadirali holandski otok Walcheren, ki je precej obsežen otok. S skoro 200 ladij so se izkrcali angleški Coman-

dos na severni in južni obali otoka. Važno luko Vlissingen so Angleži že zavzeli. Nemci nudijo hud odpor, a bodo morali pred premočjo prej ali slej popustiti. Z zavzetjem tega otoka bo vzeta Nemcem važna obramba točka, ki je branila vhod z morja proti Antwerpnu in v druge luke. V bojih sodelujejo tudi kanadske čete. Na drugih točkah zapadne fronte so v teku le topniški dvoboji. Zavezniški letalci so zadnja

(Dalje na 6. strani)

TOKIO BOMBARDIRAN? DRUGE VESTI IZ PACIFIKA

Washington, D. C. — Tokijska radio postaja je oznanjala včeraj vest, da so ameriške letelce trdnjave bombardirale japonsko prestolnico. Naš ameriški vojni department nima o tem nobenih vesti. Japonsko poročilo omenja, da se je napad izvršil sredi dneva ob 1. uri popoldne, katerega pa so japonska letala odbila in da so ameriški bombniki odleteli pregnani od japonskih letalcev.

Ako je na teh poročilih kaj resnice, potem so to morala biti ameriška letala, ki se nahajajo na marijanskem otočju, ki se nahaja kakih 1500 milj južno vzhodno od japonskega otočja.

Vest iz Londona omenja japonsko poročilo, da so Japonci izkrcali svoje čete na Peleliu otoku, ki je v skupini Palau otočja. Ta otok leži 675 milj južno vzhodno od Filipinov. Tudi o tem ameriška poročila ničesar ne vedo. Če je to resnica potem je to prvi slučaj, da skušajo Japonci dobit nazaj izgubljeno točko.

Ameriške čete na Leyte otoku v Filipinih so izvojevale včeraj nove uspehe. Napredovali so naprej proti severu proti Carigari za tri milje. Druga ameriška divizija pa je prekoračila pet rek in se je pomaknila šest milj naprej. Amerikanci so si ustanovili stalna vzletališča, ki jim bodo izborna služila za bombardiranje vseh japonskih baz na Filipinih.

Iz Kitajske omenjajo, da imajo Japonci uspehe pri Kweilinu in da bo to mesto padlo v japonske roke vsak čas. Kakor zgląda bodo Japonci uspeli z načrtom, da presekaejo Kitajsko na dva dela. Vse seveda radi kitajske počasnosti.

KAKO BO UREJEN PO- VOJNI ZRAČNI PROMET?

Chicago, Ill. — V Chicagu se vrši zdaj prva mednarodna konferenca civilne avijatike v svetu, ki se bavi z osobno in transportno zračno postrežbo v raznih deželah. Več kakor petdeset raznih narodov in dežel je zastopanih na tej konferenci. Važnost konference je velika in zelo pomenljiva prav za ves svet. Zanimanje za civilno zrakovno postrežbo kaže, da po vojni se bo vršilo večino prometa v zraku, zato posvečajo temu vprašanju toliko pozornost.

Ne bo pa to zadevo rešiti tako lahko. Silno komplicirana je. So struje, ki zahtevajo, da naj bi bil zrak prost in dostopen vsakemu narodu. Vse to se lepo sliši. Toda vmes je tisoč in tisoč drugih zadev. Zlasti Angležem ne gre v glavo, kar zahtevajo n. pr. Amerikanci, da naj bi bila zračna plovba svobodna in prista. Angleži so proti temu. Ti so za to, da se letalske baze operira na podlagi gotovih koncesij, kakor se operira n. pr. razna pristanišča za pristajanja tujih parnikov, od katerih se pobira gotove colnine, itd. Dalje je treba zaščititi ljudske lastnine, ki bi od raznih nezdov trpela. In še sto in sto drugih zadev je.

Nekatere je silno razočarala odsotnost Rusije. Švicarski listi so včeraj v Bernu komentirali o tem, da odsotnost Rusov pomeni, da se Rusi ne bodo pustili kontrolirati nikomur v nobeni zadevi. Kajti konferenca bo zahtevala tudi, da se n. pr. Nemcem in Japoncem za dolgo dobo ne dovoli nobenega, ne vojaškega ne civilnega letalstva. Brez Rusije, bo to zadevo težko zadovoljivo urediti. Tako se kopičijo za povojni svet tisočere nove težave.

Ameriški fantje so položili puške na stran in se vsedli k južini ob zasilni mizi v Meiz sektorju. Nimatejo ne okurne juhe ne kadeče se pečenke, temveč jedo le iz kant svoje C odmerke. Psiček jastbcar, zadaj na desni, potrpežljivo čaka, če bo tudi zanj kaj ostalo, postarni Francoz pa poslušna, kako fantje žibudrajo po angleško, pa jih ne razume kaj prida.

GENERAL STILWELL OPRO- ŠČEN, DOBIL PRIZNANJE

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je podal včeraj izjavo, da general Stilwell, ki je bil pred nekaj dnevi odpoklican iz Kitajskega na željo maršala Čangkajskega, ima popolno zaupanje predsednika. Stilwell, povdarja predsednik, je storil najboljšo kar je mogel na Kitajskem in njegovo delo ni brez uspehov. Tudi je omenil, da Stilwellova napaka ni, da je prišlo do nesoglasja med njim in Čangkajskem. Stilwell bo imenovan na drugo važno mesto. Takoj za Stilwellovim odpoklicom so se razširile v prestolnici tudi vesti, da bo resigniral tudi ameriški poslanik Clarence Gauss v Chungkingu. Predsednik je izjavil tudi glede tega, da to nima nobene zveze s Stilwellovim slučajem. Poslanik Gauss je že dalj časa prosil za odpust, ki se mu je zdaj dal. Ti neprijetni slučajji pač kažejo, da se Kitajci najbrže protivijo vsaki tuji politiki, če tudi jim ta hoče pomagati v njihovi veliki krizi.

POLJAKI SE VEDNO UPAJO

London, Anglija. — Zamej-na poljska vlada v Londonu še vedno vstraja, da so ruske zahteve proti Poljski neupravičene in da Curzon črta, na podlagi katere naj se doseže nova razmejitev med Poljsko in Rusijo se mora premeniti. Churchill, ki se je vrnil te dni iz Moskve ni prinesel Poljakom nazaj nič veselih novic. Celo svetuje, da naj se Poljaki sprijaznijo z načrtom in naj pogoje sprejmejo. Poljaki zdaj pravijo, da bodo počakali, da minejo volitve v Zdr. dažrva, nakar bodo videli, kako stališče bodo za tem zavzele Zdr. države. Poljaki upajo, da jih bo Amerika podpirala v njihovih zahtevah, kar pa je seveda malo verjetno.

VLADNE ČETE PORAZILE MAKISTE V ŠPANIJI
Madrid, Španija. — Vlada je objavila poročilo, da so vladne čete vse povsod razgnale uporne makiste in da so vsi nemiri zatrti v Španiji. Ob vsej francosko španski meji je zopet upstavljen red in mir, pravi poročilo.

KRIZEM SVETA

Washington, D. C. — Relifna mednarodna organizacija, ki je tvorijo vsi zavezniški narodi bo poslala te dni na Poljsko delegacijo tehničnih ekspertov, ki bodo proučili, kaj prizadeti poljski narod v osvobojenih pokrajinah najbolj potrebuje. To poročilo je objavil urad zgoraj omenjene organizacije.

Chicago, Ill. — V sredo na dan Vseh svetnikov smo imeli v Chicagu izredno toplo vreme. Živo srebro je segalo do 80 stopinj nad ničlo, kar je za ta čas izrednost. Popoldne se je pa že zasukalo in smo dobili dež.

Tacloban, Filipini. — Tu se je kazal zadnji terek prvi ameriški film, odkar so Amerikanci osvobodili obrežja otoka Leyte na Filipinih. Kazali so filmsko sliko "Double Indemnity", ki prikazuje intrige, zvižaje in umore.

London, Anglija. — Londonski dnevnik "Daily Mail" je objavil včeraj vest, da je Habsburški Oton tajno odpotoval z letalom iz New Yorka v Evropo. List drugih virov ne podaja, a v političnih krogih so mnenja, da je Otonovo potovanje v zvezi z raznimi političnimi načrti.

Pariz, Francija. — Odkar so Zavezniki vpadli v Francijo pa do konca oktobra so vjeli v Franciji, Belgiji in zdaj ob Reini 637,544 Nemcev. Amerikanci so jih ujeli največ, skoro 210,000. Ostale so ujeli Angleži, Kanadci in Francozi.

Chicago, Ill. — Na konferenco za uredbo povojnega civilnega letalstva je dospel tudi zastopnik Indije Sirdar Curudayal Singh. Konferenca se vrši v Stevens hotelu na Michigan Ave. Predseduje ji A. J. Berle, pomožni državni tajnik Zd. držav. Zastopanih je nad 50 narodov in dežel.

Washington, D. C. — Vojni in mornariški department je zadnje tedne prekal za 21 bilijonov dolarjev raznih pogodb z raznimi podjetji. Vest omenja dalje, da kakor hitro bo vojna z Nemci končana, da bo ukinjenih za nadaljnjih 20 bilijonov raznih drugih pogodb.

LASTNA PROPAGANDA PO- GNALA JAPONCE V PORAZ

Pearl Harbor, Havajsko. — Kakor vse kaže, so si Japonci s svojo lastno propagando zakrivali težak poraz pri Filipinih. Japonska radio propaganda je namreč trobila takoj ob prvih spopadih, da je ameriško brodogovje poraženo in da beži pred japonskim brodogovjem. To bobnečo japonsko vest so čuli japonski admirali na visokem morju in so kar od navdušenja poskakovali in vsak je zavl ven na morja, da bi dobil še on priliko do kake časti v bitkah. Resnica pa je bila ravno drugačija. Ko so Japonci pokazali svojo glavo na odprtih morjih so pritisnili Amerikanci in jih klestili ter jim uničili veliko število ladij. Mesto zmag in časti so se japonski admirali vračali s krvavimi glavami domov. To kaže, da so Amerikanci mnogo spretnejši od Japoncev in jih potegnejo za nos, kjerkoli hočejo.

GUATEMALSKI GENERALI IZGNANI

Guatemala, City, Guatemala. — Vojaška junta, kateri je uspelo izvesti državni udar v centralno ameriški državi Guetemala, je izgnala skupino generalov in častnikov petnajst po številu. Izgnani generali so pobegnili v Mehiko, pravi poročilo.

RUMUNSKA VLADA RESIGNIRALA
London, Anglija. — Rimska radio postaja je objavila vest, da je včeraj podala rumunska vlada resignacijo. Kralj Mihael je resignacijo sprejel. Sestava nove vlade bo najbrže poverjena narodni kmetijski stranki, omenja vest.

CHURCHILL BO POSETIL PARIZ
London, Anglija. — Francoski vladni krogi objavljajo, da bo v Franciji slovesno proslavljali Dan premirja dne 11. novembra. Več višjih državnikov iz drugih dežel bo posetilo proslavo. Odličen gost med njimi bo sam Winston Churchill, angleški prvi minister.

CHURCHILL NAPOVEDUJE DA BO VOJNA Z NEMCI TRAJALA ŠE POL LETA

London, Anglija. — Ministerski predsednik Churchill je dne 31. okt. pred angleško nižjo poslansko zbornico zahteval, naj sedanji parlament ostane kakor je, prav tako naj tudi razne stranke podaljšajo svoj začasni sporazum, dokler ne bo nazivstvo zlomljeno, ker vse kaže, da bo vojna z Nemčijo trajala vsaj še kakih šest mesecev, vojna z Japonci pa še dve leti.

Četudi neki eri visoki vojaški voditelji gledajo na vojno z Nemčijo optimistično, vendar, pravi Churchill, je iz vojaškega stališča težko verjeti, da bi mogla vojna z Nemčijo biti v kraju za Božič, pa najbrž še za Veliko noč ne.

Na drugi strani pa spet pravijo, da je Churchill v Moskvi med pogovori s Stalinom poudarjal, da je prav zelo mogoče,

da pride do zmage, predno nastopi zima.

Tudi je priznal, da bi politična vstaja na Japonskem pripomogla, da bi bila vojna na Pacifiku veliko prej končana, vendar pa ne kaže na kaj takega računati pri tem nevarnem in barbarskem ljudstvu, kjer imajo vojaški in mornarični voditelji neomejen vpliv.

Voditelji vseh strank so bili takoj pri volji, naj se koalicijska vlada podaljša spet za eno (Dalje na 6. strani)

SESTANEK JUGOSL. VODIJ NA OSVOBOJENEM OZEMLJU

Washington, D. C. — Francoski radio v Leopoldville je te dni naznanil poročilo Svobodnega jugoslovanskega radia, da je prišlo do popolnega sporazuma med vsemi važnimi vprašanji med maršalom Titom in Dr. Šubašičem, jugoslovanskim ministerskim predsednikom glede kar najzgodnejše upostavitve jugoslovanske vlade v osvobojeni deželi.

Tito in Šubašič sta se sestala v Neapelju in sta se pogovorila o vseh zadevah v čisto prijateljskem duhu, pravi isto poročilo.

Svobodni jugoslovanski radio je tudi te dni sporočil, da sta se sestala Dr. Ribar, predsednik Narodnega osvobodilnega od-

bora, in Dr. Šubašič na osvobojenem jugoslovanskem ozemlju dne 25. oktobra. Pogovori so potekali v najbolj pristrčnih odnosih in so se nanašali na ustvarjenje jugoslovanske vlade na osvobojenem ozemlju. Dosedanji potek kaže, da bo prišlo do popolnega sporazumljenja.

NAZIJI SO POŽGALI VEČ CERKVA PO UKRAJINI

Washington, D. C. — Sovjetska agentura Tass naznanja, da je predstavnik ruske cerkvene hierarhije škof Pitirim dovršil preiskavo, v kakem položaju se nahaja Cerkev v okraju Rovno v Ukrajini, odkoder so bili Naziji pregnani. Škof poroča, da je Cerkev trpela strašne izgube.

"Se vedno ni mogoče ugotoviti natančnega števila duhovnikov, ki so bili pomorjeni, ne števila cerkva, ki so jih nemški barbari požgali, to pa lahko povem, da je naša Cerkev utrpela strašne izgube," je izjavil omenjeni škof.

Duhovnik v Belajevem, Konstantin Lozinski, je bil mučen do smrti, ker se ni hotel ukloniti nemškimi oblastem. Še prej so pred njegovimi očmi ubili njegovo ženo in otroke, trupla pa so bili zbrani v cerkev, kjer so bili naziji v tem okraju, so se ljudje bali iti v cerkev, ker so ob takih prilikah Nemci večkrat pridrli za njimi, jih zgrabili in poslali v Nemčijo. Včasih so pa kar zažgali cerkve, ko so bili ljudje notri. Tako so v vasi Malin Nemci sežgali prebivalstvo cele vasi, ko je bilo zbrano v cerkvi, le en otrok je ušel. V sagajet-skem in v dermanskem samostanu pa so Nemci uprizorili lov na menihe. Pripovedujejo, da so postarni menihi morali teči

okrog po samostanskem dvorišču, Nemci so pa medtem streljali nanje s puškami in pištolami.

Mi, ki smo prej brali, kaj so naziji delali s slovenskimi duhovniki v Mariboru in v St. Vidu nad Ljubljano, ne dvomimo, da so z ruskimi pravoslavnimi duhovniki postopali še toliko hujše.

Ali že imate
BARAGOVO PRATIKO
za leto 1945?
Ako še ne, pišite takoj po njo, dokler je v zalogi. Leto 1945 Pratika je zelo zanimiva knjiga za vsako slovensko hišo. Naročite jo zase in za svoje prijatelje. Stane s poštnino samo 40 centov
kar je poslali v gotovini. Money order ali znakah na:
BARAGOVA PRATIKA
1848 West Cermak Road,
CHICAGO 8, ILL.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina		Subscriptions	
Za celo leto	\$4.00	For one year	\$4.00
Za pol leta	2.00	For half a year	2.00
Za četrt leta	1.25	For three months	1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$4.50	For one year	\$4.50
Za pol leta	2.25	For half a year	2.25
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kedar je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

"ČAS ZA SPREMEMBO"?

O malokaterih dosedanjih volitvah so toliko poudarjali potrebo za spremembo, kakor jo poudarjajo v sedanjih volitvah. Včasih so spremembe res potrebne. V tem oziru je imela menda najbolj prav neka sloveča dunajska kuharica, ki je vsaj vsake kvatre zbolela za dan ali dva. Služila je pri cesarici Elizabeti. Glede svoje bolezni je enkrat zapala svoji prijateljici, da zbolijo zato, da pride do male spremembe v cesarski glavni kuhinji. Takrat kadar je bila ona odsotna, so bili z malo katero jedjo zadovoljni v cesarski družini. Ko se je vrnila, so jo vsakokrat hvalili in izjavljali, da ne vedo, kaj bi počeli, ko bi je ne bilo več nazaj.

K temu bi lahko primerjali, ne seveda iz ozira velike različnosti in veljavi in pomenu, marveč le iz ozira ljudske naveličnosti, vprašanje potrebe spremembe v vladi Zdr. držav. So ljudje, ki resno mislijo, da je sprememba neobhodno potrebna. Zavestno ti naštejejo vzroke in v te vzroke trdno verujejo, da dajejo zadostno razlogo za potrebne spremembe. Če so te svoje razloge tudi temeljito proučili in pretehtali, seveda ni znano. To se tiče malih ljudi, delavcev, farmerjev in malih trgovcev in obrtnikov. Bogatini in veleindustrijaletci seveda v te vrste ne spadajo. Ti imajo vzroke in razloge za spremembo. Sedanja vlada pač preveč pazi, da vsi visoki dobički ne gredo v eno samo možno. Zato logično niso za njo.

Za male ljudi, delavce, male trgovce, obrtnike in farmerje se pa bojimo, da bi jih kaka sprememba osrečila. V toliko bi bila na mestu, da bi spoznali, kaj so imeli v svojem velikem socialnem predsedniku Rooseveltu in kaj bi imeli v kakem predsedniku, ki bi bil naklonjen le posedujočim ljudem, za male ljudi bi se pa ne zmenil. Drugače pa spremembe ni zeleti. Če jo bomo dobili, jo bomo le obžalovali, drugača dobička mali ljudje od spremembe ne moremo pričakovati.

Kadar ima delavec delo, da stalno dela in dobro zasluži, takrat ima denar za potrošek. Takrat kupuje in dela dobro kupijo trgovci, farmer in industrijaletci. Kadar pa delavec nima dela, tudi ne kupuje, in v deželi ni procvitajoče trgovine ne prosperitete. Toliko socialnih pravic in socialne oskrbe pa ni imel mali človek še nikoli v zgodovini te dežele, kakor jo ima zdaj pod to administracijo. Če smo mali ljudje vse to pozabili, lali če smo se vsega tega naveličali — potem smo spremembe res potrebni, da nas bo poučila, kaj smo imeli v predsedniku Rooseveltu.

FRANCOZI POJASNUJEJO

Da je osvoboditev Francije tako hitro in sijajno uspela, nekoliko osvetljujejo sledeča pojasnila, ki so jih te dni podali pariški listi. Francozi patriotje so bili sijajno na tim organizirani. Takoj po invaziji so si te sile dale uradno ime Francoske notranje domače sile. V angleščini jih imenujejo "French Forces of Interior", s kraticami FFI. Te sile, pravijo, da so fakoj ob vpadu izborna sodelovale z Zavezniki. Ko so zavezniški letalci skoro tri mesece razbijali nemške prometne zveze, so francoske domače tajne sile povzročale Nemcem velike težave s tem, da so razdirale proge, pospeševale sabotiranje, kjerkoli se je nudila prilika. Eno izmed teh poročil pravi: Ko je začelo iti Nemcem v Normandiji slabo, je Hitler premestil trinajst divizij iz ruske fronte na zapad. Toda od nemške fronte preko Francije je vzelo Nemcem skoro osem dni, da so te divizije prišle na fronto, dočim so jih prepeljali iz ruske fronte preko Nemčije do francoske meje v dveh dneh.

Med tem, prvi poročilo dalje, so francoske domače sile uničile Nemcem 52 lokomotiv in do 4000 železniških vozov. Vse to je postavilo nemški promet in zveze v tako zmedo, da niso mogli točno in pravočasno premeščati svojih čet. Vse to je dalo Zaveznikom časa dovolj, da so hitro prodirali preko Francije. Dalje vso južno zapadno Francijo so osvobodile francoske domače sile.

To, pravijo Francozi dalje, so razlogi, da je šel boj v

Franciji tako hitro od rok, ko bi drugače morda še sedaj trajal v Normandiji in Bretaniji. Če pogledamo v Italijo, vidimo vse nekaj drugega. Boji gredo tamkaj počasi naprej in Zavezniki ne morejo tako uspešno napredovati kakor so v Franciji. Razlog k temu je to, da Italijani niso v zaledjih in notranjosti Italije nič sodelovali, ne pomagali Zaveznikom, kakor so to storili Francozi. Če bi Italijani le malo sodelovali, bi Italija morala že davno biti osvobodjena. Zato pa mora biti stališče Francije, ki ga ji določajo Zavezniki, čisto nekaj drugega, kakor pa stališče Italije, ker ta je bila prvotno celo sovražnica, zdaj pa se le brezbržno zanima za usodo svoje dežele. Francozi pa so bili v začetku zavezniki in so tudi zdaj ob invaziji storili vso svojo dolžnost. Zato Francija zasluži in je vredna, da ji dajo vso enakopravnost v zavezniških krogih, pri mirovni konferenci in pri okupaciji Nemčije.

Tako pojasnujejo Francozi.

ZDRAVILNE TOPLICE

Hot Springs, Ark.

Čenjeni urednik: Pošiljam Vam naslednji mali dopis, če ga želite priobčiti; morda bo v korist enemu ali drugemu, ki ga bo prebral.

Ze 14 let imam arthritisa (vnetje sklepov) ali revmatizem. Ko sem bila v Cooperstown, N. Y., sem se ga nabrala. Šla sem v Florido, da bi se pozdravila, pa mi ni nič pomagalo, ne zdravniki ne zdravila. Bila sem na bolniškem vozičku tri leta, ker nisem mogla nič hoditi. Ze sem mislila, da ne bom nikoli več ozdravela, ker doktorji so mi rekli, da ni nobenega upanja pri arthritisu. Spomladi pa mi je nekdo rekel, zakaj ne grem v Hot Springs, Arkansas. Nikoli prej nisem slišala o teh toplicah. Tako so me sem pripeljali na bolniškem vozičku. Ko sem bila tri tedne tukaj, sem že lahko hodila ob bergljah. Zdaj pričakujem, da ne bo dolgo, ko bom lahko pustila tudi berglje.

Tukaj ni tako drago; 21 kopeki stane \$20. Nekateri vzamejo 30 ali 40 kopeki, pa gredo zdravi domov. Seveda, za hrano in stanovanje je treba plačati posebej.

Ta voda je veliko čudo. Pride iz zemlje gorka 147 stopinj. Ljudje jo pijejo, kolikor največjo morejo. Tu pride na tisoče ljudi od vseh krajev, mladi in stari, na bolniških vozičkih in z bergljami, pa gredo zdravi domov.

Pozdravljam vse čitatelje tega lista, posebno moji sestri Mary Trusnik in Christino Saligo in brata Tony Tomazetig in njih družine; vsi so v Indianapolis, Ind.

Mrs. Louise Cendon, začasno v Hot Springs, Arkansas, 692 P. O.

JOŽE GRDINA POROČA O CLEVELANDSKI NEZGODI

Cleveland, O.

Čenjeni mi urednik: Nekaj prav kratkih poteg iz naše nesrečne metropole. Silna nesreča je zadela našo naselbino, kakor ste že sami obveščeni in sem to zadevno poročilo čital tudi v Vašem listu. Tam pišete o tej nesreči in sem našel tudi med drugim zapisano o moji hiši, da je uničena. Hvala Bogu, da to ni res. Niste pa krivi ne Vi ne ga. Kušar; Vam je treba dati še priznanje, da se zanimate za nas. Zmotiti se je morala oseba, ki je telefonično poročala ge. Kušar; oseba gotovo stvari ni videla, da bi nalašč tako poročala, ne mislim. Vseeno pa, ker se je tako čitalo, moram Vam pojasniti v Vašem listu radi znanec po Ameriki, zlasti pa radi mojih sorodnikov in to predvsem radi obeh sester in brata v Canadi, ki Vaš list bere, da ne bodo preveč zbegani radi te novice.

Moja hiša kakor trgovina je razen nekaj šip, ki so pobite od

silne eksplozije, še povsem cela in od požara takorekoč nedotaknjena. Nedotaknjena je, mimogrede povedano, tudi tiskarna in urad Ameriške Domovine. Res pa je, da smo bili v strašni nevarnosti pred groznim požarom, kakršnega še jaz nisem videl.

Jaz delam že precej časa pri Cleveland Graphite Bronze Co., pri vojni produkciji in sicer ponoči. Ko se je pripetila razstrelba, sem ravno spal v prvem nadstropju. Zbudilo me je silno tresenje hiše, ki se je zibalala kot bi kdo tresel kako rešet. V prvem momentu sem mislil, da je potres; ampak zibanje je trajalo sumljivo dolgo. Skočim pokonci; tu mi pa udari v nos duh po opaljeni barvi in čudna vročina. Ker sem imel na oknih zavese, nisem videl, kaj je zunaj in sem mislil, da moja hiša gori. Naglo sem skočil doli po stopnicah, kjer sem zunaj zagledal strahotni prizor: ogenj, kakršnega še nisem videl; žena je zaklaciala proti meni, da je eksplodiral tank od East Ohio Gas Co.

Prvi moment sem bil kar iz sebe ter zmeden ob misli, da bo ta požar dosegel tudi mojo hišo. Kaj napraviti, kaj rešiti? Žena skoči v trgovino, pride nazaj in pravi: "Beros škropi svojo hišo, daj še ti!" Ozrem se in vidim g. Berosa z vodno cevjo v roki, ko poliva pročelje hiše; tudi jaz sem skočil na ženine besede v klet po dolgo gumijasto cev, ki smo jo rabili za namakanje vrta, potem pa pričel škropiti stene hiše, se povselpo lestvi, ki sem jo naglo pristavil, da sem bolj iz višine brizgal vodo na streho hiše in po stenah. Z grozo sem gledal na levi silni požar, na desni pa svojo hišo ter škropil; medtem je nastala še druga razstrelba, ki je poglala ogenj še višje. V skrbah in naglosti ter razburjenosti sem kar nekako pozabil, da se nahajam v veliki smrtni nevarnosti. Končno sem sprevidel, da bo treba bežati; priporočil sem se Bogu, da obvaruje mene, ženo, hišo in druge, planil doli po lestvi, zaprl vodo in z ženo hitel na St. Clair, kjer so se kmalu potem pričele razstrelbe, da so ljudje bežali kakor bi bili ob pamet. V tem trenutku smo se kar razkropili. Može z ženami in starši z otroci so hiteli proti Superior Ave., kakor se je glasilo povelje varnostnih oblasti. Z ženo sva se v te zmešnjavi kar razgubila. Bila je grozna noč.

S seboj nisem vzel nič, še suknje ali kamizole ne, obul sem v naglici na eno nogo nogavico, drugo pa kar brez nogavice vtaknil v čevljev. Zvečer me je pričelo zebeti in pri Majerjevih na Edna Ave. sem poprosil za plašč in pa nogavice; že ves utrujen pa sem se ustavil pri Gornikovih na Giddings Ave., kjer sem dobil prenočišče pa posteljo. Nič ni pomagalo, da

sem rekel, da bom spal kar na tleh; Mr. Gornik je kar zapovedal: v posteljo greš pa amen. Ubogal sem. Zjutraj sem bil rano na nogah in v velikih skrbih hotel proti domu. Precej daleč od doma sem zadel na vojaške straže, ki so strazile vsak drehod z nasajenimi bajoneti. Nobena prošnja ni pomagala, nobeno zatrjevanje in dokazovanje, da je tam moj dom. Končno sem le s pomočjo Mr. Čelenika in neke druge ženske prišel po ovinkih tako blizu, da sem v svoje veliko veselje videl svojo hišo nepoškodovano; od eksplozije sta bili ubiti samo dve veliki šipi izložbenega okna pa nekaj šip v oknih. Malo pozneje, ko sem se dobil z ženo, smo s posebnim dovoljenjem in v spremstvu policista le prišli pogledat v našo hišo, kjer je bilo vse v redu, le po tleh so ležali kosi stekla od oken; to je bilo vse. Hvala Bogu za vse, smo dejali in se globoko oddahnili.

Priznam kar brez ovinkov in poudarim, da je to očitno posegla božja roka in mi obvarovala dom in življenje, zato bodi prva in največja hvala Bogu; vsaka druga pomoč tu je bila izključena. Kakor na poseben slučaj, kar pa je bilo več kot le slučaj, se je sapa obrnila proti zapadu; ako bi se obrnila proti jugu, kakor se je pozneje, pa bi bilo po nas. Strašna je bila nesreča, a še neprimerno hujska bi bila, ako bi sapa takrat pihala proti jugu in pa ako bi se to dogodilo ponoči. Pa je Bog vse uredil tako, da je bilo še veliko hujske prizanešeno. Zdjaj smo nekako "na jerpergah" pri Kuharjevih na Addison Rd., kjer nam ga. Marjanca Kuharjeva in njen Frank strežeta prav po prijateljsko in po bratovsko.

Za domov je treba imeti posebno dovoljenje, "permit", ker drugih ne pustijo v te kraje, kot tiste, ki tam stanujejo, in to do tam pa ne dalj. Zdjaj se že obrača na bolje in si urejujemo stvari, tudi za te, ki so bili prizadeti po požaru, se vsepovsod zbira; v naši tovarni so že nabrali precej denarnih darov za to in zbira jo tudi drugod; dosti ljudi je zgorelo in veliko jih je brez strehe. Pogled na pogorišče je strašen. Kako bo v bodoče glede plinarne, ne vem; ali se bo umaknila plinarina ali pa se izseli od tu narod: eno ali drugo. Slovenci smo lahko hvaležni, da imamo za župana Franka Lauscheta. Če kje, smo tu veseli, da ga imamo, še boljše pa bo, če bo, kar upam, bo doči guvernier. France je popošten in bo tudi vse storil za svoj narod, o tem niti malo ne dvomimo. Bogu hvala zanj. Naj mu vsak Slovenec brez razlike na volilni dan da svoj glas.

Cerkev sv. Vida, v kolikor jaz vem, saj sem blizu nje, ni poškodovana, vsaj jaz ne vem, da bi bila. Tudi Narodni Dom menda ni trpel posebne škode, ako jo je sploh kaj. Spričo strašna nevarnost smo lahko kar veseli, da ni bilo hujskega, kar bi bilo prav lahko, ampak Bog je skrajšal in zmanjšal grozno nesrečo, ki jo je zakrivila nepazljivost, pa ljudska brezbriznost, ko so dovolili kaj takega postaviti v naselbini. Zdjaj je to veliko, dasi strašno svarilo vsem: ljudem, mestu in družbi E. Ohio Gas Co.

To je prav na kratko moje poročilo, dasi nimam dosti časa, a pišem največ iz razloga, ker so ljudje čitali deloma napačno poročilo, katerega pa niste zakrivil ne Vi ne ga. Kušar, ampak tisti, ki je poročal.

Pozdrav vsem.

Jože Grdina.

SLOVENCEM V CHICAGU IN OKOLICI

Chicago, Ill.

Skupna slovenska društva v Chicagu bodo imela veliko prireditve v nedeljo 26. novembra v Solski dvorani na Cermak Rd. in Wolcott St. Pričetek programa

ma bo točno ob 8. uri popoldne. Po programu bo ples in prosta zabava. Za ples bo igrala dobro poznana Pucel-Foys godba. Na programu bodo nastopili slovenski pevski zbori, kakor tudi posamezni umetniki, z različnim nastopi, kot je že bilo naznačeno v časopisih. Vstopnina je samo 50 centov. Ves čisti dobiček te prireditve gre za Ameriški rdeči križ.

Mislím, da ni treba posebej poudarjati, kako ogromno delo vrši ta organizacija, posebno sedaj v vojnem času. Lahko ste opazili v časopisju, da pri strašni nesreči, katere je zadela Cleveland, in posebno naše rojake, je bil Rdeči križ prvi na mestu in vršil svoje plemenito delo tam, kjer je bila potreba največja. Kadarkoli zadene velika nesreča ljudi, in to ne glede v katerem delu sveta, je Rdeči križ prvi, ki pomaga trpečim ljudem. Seveda so pri upravi in delovanju te organizacije neurednosti in napake, toda vse to se mora oprostiti, ako imamo samo malo pojma o delu, ki ga vrši Rdeči križ. Dolžnost nas vseh je toraj, da pridemo na prireditev 26. novembra in s tem pokažemo, da tudi Slovenci razumemo pomen Rdečega križa.

Druga zadeva, katerega mora biti ravno tako važna za vsakega Slovence, oziroma Jugoslavana, je takojšnja pomoč ljudem v stari domovini. Človek se čudi, da sedaj ko je potreba tako nujna, se dobijo med nami ljudje, ki se vedno odlašajo in trdijo, da ni še pravi čas za darovati. Počakajmo še nekoliko časa, in vse kar se je nabralo za pomoč sestradanim in bolnim ljudem, bomo lahko poslali v Jugoslavijo za nagrobne vence žrtvam, ki bodo umrle pri čakanju na našo pomoč. Kaj je vzrok, da se ne pomaga sedaj z denarjem, kateri je bil nabran v to svrhu? Mogoče, da gre tukaj za čast in kredit, katerega je kdo pričakoval in ga mogoče sedaj ne bo dobil. Ni važno, ako tisti, ki tudi v resnici delamo in žrtvujemo, ne dobimo kredita in časti, zelo važno in potrebno pa je, da ljudje, ki umirajo in stradajo, kaj dobi jo pomoč. Pustimo naše sebičnosti na stran, ker kadar umira narod, ne smejo priti ambicije in koristi posameznikov v poštev, ker kdor stoji na potu hitri pomoči sedaj, ni dober Slovenec oziroma Jugoslovan. Razlogi, da stvari ne bodo prišle v Slovenijo in da bomo dali šele takrat, ko bo vsa Slovenija osvobodjena, so popolnoma brez podlage in neutemeljeni. Resnica je, da je bilo na tisoče naših ljudi izgnanih, takoj ko je Hitler napadel Jugoslavijo, v Srbijo in so še danes tam. To so žrtve slovenskega naroda, katere najbolj krvavo potrebujejo, to takojšnja pomoč.

Resnica je, da se na tisoče naših fantov in deklet bori za svobodo svoje domovine, in vsi ti se nahajajo v osvobojenih krajih, kjer jih vsaka pomoč lahko takoj doseže. Da, dvanajsta ura je tukaj, in kdor ne pomaga sedaj, nima slovenskega srca. V starem kraju ni strank, tam si katoliški duhovnik in komunist bratsko delita skorjico kruha in drug drugemu pomagata. To niso moje besede, pač pa ponavljam besede, katere je izrekel slovenski župnik, ki je dejansko videl gorje v Sloveniji, takoj ko je sovražnik napadel našo zemljo.

Bratje in sestre, ne igraymo se s krvjo in življenjem slovenskega naroda. Pomagajmo, da tako rešimo vsaj tisto, kar se še rešiti da. Slovenci v Chicagu in okolici smo organizirali poseben odbor, kateri bo zbiral obleko in denar, da se napolni prva ladja, katere bo odpelala proti Jugoslaviji enkrat v novembru mesecu. Vem, da ne bo med nami tudi enega, kateri bi ne hotel pomagati in storiti, kar

(Nadaljevanje na 4. strani)

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki

Padel v Franciji

Lorain, O. — Vojni department je obvestil družino Jack Lavriha, da je bil njen sin poročnik William ubit v Franciji 22. septembra. Star je bil 26 let. Poleg staršev zapuša dva brata, od katerih je eden pri mornarici, in poročeno sestro. Pri vojakih je bil tri leta.

Ranjen v Franciji

Pittsburgh, Pa. — Joseph Krmel je prejel vest od vojne oblasti, da je bil 17. sept v Franciji ranjen njegov sin Elmer J. Krmel.

Rojak umrl

Eveleth, Minn. — Tukaj je umrl Primož Petrich, star 66 let. Zapuša ženo, štiri poročene hčere, šest sinov, izmed katerih je eden na italijanski fronti, dve sestri, dva brata in 19 vnukov.

Poroka

Chicago, Ill. — V soboto 28. okt. sta se v cerkvi sv. Štefana poročila med slovensko peto sv. mašo Mr. Edmund Gratkowski in Miss Antonette Duller, hčerka visoko spoštovane rojakinje Mrs. Matilde Duller in sedaj že pokojnega Mr. Antona Dullerja. Pri sv. maši sta prav lepo prepevali Korenčanovi sestri. Novoporočencema želimo vse najboljše.

Prav lep uspeh

Chicago, Ill. — Kakor so svetostefanski župnik Rev. Father Edward Gabrenja zadnjo nedeljo oznanili v cerkvi, dohodki našega letošnjega cerkvenega bazarja presegajo vse prejšnje. Čistega je ostalo namreč \$3,910.81. G. župnik so se zavednim faranom prav lepo zahvalili za njihovo sodelovanje in velikodušnost.

Na dopustu

Chicago, Ill. — Na dvotedenski dopust je prišel Lieut. Frank A. Jurjovec, sin Mr. in Mrs. Leo Jurjovec. Zacasno je letalski učitelj za mornariške letalce in je pred kratkim postal prvi poročnik.

Poroke

Milwaukee, Wis. — Poročili so se zadnje dni: Edward J. Erchull, 1025 W. Scott St., in Virginia Worich, 1720 So. Muskego Ave.; Joseph Tribolini, 2626 W. Lloyd St., in Blanche Mochnik, 2532 So. 15th St.; Kurt Schubert, 2102 So. 28th St., in Alice Maurich, 1326 N. 15th St.

Prišla na pomoč

Cleveland, O. — Dne 27. okt. sta bila v Clevelandu Rev. M. J. Butala, župnik fare sv. Jožefa v Jolietu in g. Josip Zalar, gl. tajnik KSKJ, ki sta dospela v Cleveland, da pregledata in pronajdeta, če more K. S. K. J. na kak način pomagati težko prizadetim rojakom. Ogladela sta si razvaline katastrofe in sta bila globoko ginjena nad gorem, ki je zadelo slovensko naselbino. Obljubila sta, da bo KSKJ gotovo nekaj storila za te reveže.

Za ranami umrl

Cleveland, O. — Mr. in Mrs. Kužnik iz 986 E. 74 St. sta dobila od vojnega oddelka poročilo, da je bil njun sin Pfc. Eddie dne 6. okt. že tretjič ranjen na evropskem bojišču, to pot v Nemčiji, in da je isti dan tudi za ranami umrl. Clevelandska naselbina je izgubila v njem veliko obetajočo mlado moč. Doprivil je John Carroll univerzo. Bil je nadarjen mladenič, fin pianist in znal je šest svetovnih jezikov. Pomagal je med drugim tudi pri matičnih koncertih in slovenskih radio programih.

JAPONCI VCERAJ, DANES IN JUTRI

Kakšni so bili Japonci včeraj in kakšni so danes, vemo. Bili so vedno grabežljivega značaja. Iz malega naroda na japonskih otokih je nastal številni imperialistični narod, ki je v zadnjem stoletju s posebno agresivnostjo uspeval in se povzpela do mogočno organiziranega naroda na Daljnem vzhodu. Japonski političarji so hodili do zadnje svetovne vojne po potih realizma. Četudi so ob vsakem svojem koraku gledali, da so grabili za svojo deželo tuja ozemlja in razširjali svoja območja, so vendar hodili po neki poti, ki ni vodila v odprte konflikte z zapadnimi velesilami. Zato so zapadne velesile Japonci celo nagrade delile in ji dajale vso podporo. Ko so Japonci napadli Korejce, potem Kitajsko in pozneje Rusijo, se ni nihče posebno hudoval proti njim. V vojni z Rusi so jih zapadne velesile celo podpirale. Ko so v zadnjem desetletju napadli Japonci Kitajce in jim začeli rezati obsežne teritorije, kot Mandžurijo in celo vse kitajsko obrežje, so zapadne sile sicer začele grbančiti svoje čelo, storile pa niso nič. To je dalo Japoncem korajžjo, da so začeli v Pacifiku gospodariti. In celo pri tem gospodarjenju se jim resno ni nihče postavil nasproti. Zato ni nič čudnega, če je Japoncem zrastle pogum in pohlep, da so 7. decembra 1941 zahrbtno, kakor to Japonci vedno znajo, napadli Ameriko. Zdaj šele je završalo. Zdaj šele smo se zapadnjaki predramili, ko je bilo že zelo zelo pozno.

Po napadu so Japonci imeli lahko nalogo pri svojem ropanju. Njihova vojska je kar korakala iz Siama po Malajskem polotoku v Singapore, potem skozi Vzhodno holandsko Indijo, in šli so naprej na Novo Gvinejo in mislili so celo, da bodo vpadli v Avstralijo in tako zasedli kar pol sveta. Drugo polovico pa naj bi zasedel Hitler, in Hirošito in Hitler naj bi bila bratovščina. Toda do tega sicer ni prišlo, dosti pa ni manjkalo. Japoncem so prekrizali te načrte prav v zadnjih hipih Amerikanci, ki so začeli pri Solomonih vračati Japoncem batine. Od tedaj naprej ne gre Japoncem v Pacifiku več po načrtu, niti ne po njihovih željah. Amerikanci jih zadnje leto in pol nadlegujejo bolj in bolj in po zmagah pri Solomonih, potem v Novi Gvineji, Gilbertskih otokih, Maršalskih otokih in drugih važnih postojankah v Pacifiku so zdaj prišli že nazaj na Filipinske otoke. Ne samo, da so se izkrcali na Filipinih, marveč so prav te dni zadali japonski mornarici katastrofalen poraz, ki ga bodo Japonci le težko preboleli. Prvi večji poraz so Japonci doživeli v Koralskem morju. Tedaj je ameriško brodovje prvokrat pokazalo svojo moč na Pacifiku. Bili so še drugi spopadi, v katerih so se pa Japonci izogibali, zapletli svoje večje edince v spopad. Zdaj pri Filipinih so jih Amerikanci izzivalno prijeli prav v sredini njihovega območja na Pacifiku. Napadli so Filipine, izvedli invazijo, in Japonci so iznenadeni hiteli na pozoršče kar od treh smeri, od Formose in iz dveh baz na Filipinih. Mislili so, da bodo ameriško brodovje kar stisnili od treh strani. Toda Amerikanci so jih ukanili. Vsako edinico so posebej sprejeli v boj in jo občutno namazali. Ta pomorska zmaga pri Filipinih je silno dalekosežnega pomena.

V Japonski bo vsled tega poraza prišlo prav gotovo do večjih notranjih sprememb. Ni izključeno, da bi ne padla vlada, sledile bodo morda tudi spremembe v vodstvu mornarice in vojske. Borba na Filipinih bo morda trajala zdaj več mesecev. Toda dobro opremljena ameriška vojska, ki jo bo uspešno podpirala mornarica in letalstvo, bo svojo nalogo izvršila, kakor jo je na Solomonih in Novi Gvineji. To pa pomeni za Japonce prerez njihovega imperija na Pacifiku. Otočja in vsi kraji na jugu, ki jih imajo Japonci še okupirane, bodo postali osamljeni, odrezani od vsake dobre zveze z japonskim domačim otočjem. V takem stanju bodo mogli le izhiriti, drugače izhoda ne bo. Ali bodo Japonci rizikovali svoje večje brodovje za obrambo posameznih otočij v Južnem Pacifiku, za obrambo Malajskega polotoka in Siama? Malo verjetno, ker ameriškega brodovja se boje, in zdaj bo v vedno večji meri začelo nastopati tudi angleško brodovje, ki je dospelo iz Sredozemlja. Če se japonsko brodovje rizikira na jugu, kdo bo ščitil in branil domače otočje na severu? To so vprašanja, ki delajo Japoncem že zdaj težke skrbi, ki pa bodo postajala vedno večja in večja.

Kakor vedo v Berlinu, da so svojo srečo napravili v tej vojni, tako vedo to zdaj tudi v Tokio japonski vojni lordi. Le javno tega seveda ne priznajo. Vse grožnje, kako se bodo borili do zadnjega, so le gol bavljav. Amerikancev to ne bo ostrašilo na njihovi poti proti Tokio. Še par takih porazov, kakor so jih doživeli zdaj pri Filipinih, pa bodo Japonci postali vse drugače mehki in iskali bodo v svoj znani hlinjenosti pogojnega miru — samo dobili ga ne bodo! Japonce je treba postaviti po tej vojni pod najstrožjo mednarodno kontrolo, dokler se ne bodo poboljšali.

MEH ZA SMEH

NAPREDEK

A: "Ali je vaša gospa kaj napredovala v petju, gospod ravnatelj?"

B: "Seveda. Včeraj sem si prvič lahko potegnili pavolo iz ušes."

ON IN ONA

"O, moja žlahtna rožica!" je vzdihnil Miha, ko je objel svojo Nežo.

"O, moj osat!" je odvrnila Neža svojemu neobritemu Mihi.

OGLAŠAJTE V "AMER. SLOVENCU"!

"PODIVJANO LETALO"

Ko je ta sedmi AAF Liberator "House of Bourbon" padel na tla in se razbil na svojem domačem letalskem oporišču na nekem otoku v Južnem Pacifiku, je stopilo ven in odkorakalo naprej 11 članov njegove posadke. Letalo se je vračalo domov iz bombardiranja ter je bilo spetoma zadeto od protiletalskih topičev. Ker je bilo gori nekaj ranjenih, je pilot skušal z letalom priti domov. Priletelo je na tla v letališču z udarom 105 konjskih sil, skočilo čez jeep trailer in se prelomilo na dvoje. Vsa posadka je ostala nepoškodovana, razen par neznačajnih prask se fantom ni zgodilo nič.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

DAR ZA VOJNE VETERANE

Star clevelandski industrialec in voditelj v trgovini je ponudil brezplačno dve veliki svoji farmi za uporabo tistim našim vojnikom, ki bodo prišli domov živčno pretreseni in bodo potrebovali za dalj časa gibanja na zraku in soncu, preden se bodo spet okrepili. Ta mož je belolasi Isaac Evans, predsednik pri Master Mechanical Co. Začel je iz nič in si je s svojim lastnim trudom pridobil lepo premoženje. Ima še več drugih farm, tudi so trije izmed njegovih sinov v vojni. S tem svojim darom hoče postaviti začetek skrajno koristnega in potrebnega pokreta. V okolici Clevelanda skuša zbrati še več farm v isti namen in upa, da ga bodo posnemali drugi po vseh krajih Amerike. Večina fantov se bo vrnila zdravih; po kratkem počitku bodo pripravljene poprijeti za delo v civilnem življenju. Prišlo pa bo domov tudi veliko takih, ki bodo živčno zelo pretreseni in bodo potrebovali precej časa, da si spet opomorejo. Boljšega mesta si ni mogoče misliti zanje, kakor življenje na posebnih veteranskih farmah. Ne mislijo pa sprejemati takih, ki bodo prišli nazaj umobolni ali preveč izreda. Za take bo skrbelo vlada po svojih bolnišnicah. Brez dvoma je omenjeni mož začel silno dobro delo. Da bi le bilo še prav veliko takih!

NOBLOVA NAGRADA

Radio poročilo iz Berna v Švici naznanja, da je znano Noblovo nagrado za leto 1944 prejel Sir Alexander Fleming, škotski znanstvenik v St. Mary's Hospital, London, Anglija, ki je odkril penicilin.

SOBA ZA FIGOVO DREVO

Pred sodnijo je 62-letni Sam Vitello, delavec v St. Louis, Mo., izposloval, da sme zgraditi kot dodatek k svoji hiši posebno sobo, kamor bo presadil figovo drevo, visoko 15 čevljev, da ne bo zmrzovalo zunaj. To drevo je pred 12 leti prinesel s seboj iz Italije in ga spominja na očetovo figovo nasade ter pomeni zanj ravno toliko kakor kateri izmed njegovih šestero otrok. Vsaj pravi tako.

ZA PREISKOVANJE RAKA

Dne 2. okt. je umrla Mrs. James T. Pardee, vdova po enem izmed ustanoviteljev in prejšnjih predsednikov Dow Chemical Co. of Midland, Michigan. Njeno zapuščino cenijo na 6 milijonov, od tega pa je v oporoki določila en milijon za preiskovalno delo, kako dobiti pod nadzorstvo in kako

zdraviti bolezen rak, ki je ena največjih nadlog našega stoletja.

ALI JE NAPIS SE TAM?

Ker je prebral napis na neki gasolinski postaji v Kansas City, Kansas, in se ravnal po njem, je neki E. K. Van Cleave pridobil \$50.18. Takole se je glasil napis: "Če bi mi pozabili pogledati, ali so vaša gumijasta kolesa v redu, in očistiti vaš "windshield," dobite vse, kar ste naročili, zastonj." Van Cleave se je pripeljal tja, kupil dve gumijaste kolesi, 13 galon gasolina, četrtinko olja, "wiper blade" in zavore je dal popraviti. Za vse to je plačal \$50.18. Domov grede pa se je nenadoma spomnil, kaj je bilo zapisano na tistem napisu. Pa je zavil nazaj in res so mu dali celo tisto svoto nazaj, ker so mu bili pozabili izbrisati steklo in pregledati kolesa.

ENO PŠENIČNO ZRNO

Razne več ali manj čudne stvari se ne gode po svetu samo zdaj; godelo so se tudi v prejšnjih časih in se bodo godelo, ko nas več ne bo. Tako neka protestantska cerkev v Elizabeth, Pa., plačuje še zdaj vsako leto po eno pšenično zrno na leto za rabo zemljišča, kjer cerkve stoji že 200 let. Neki Peter Blasser je tedaj svoje zemljišče prepustil župniji za zidanje čiste cerkve pod takim pogojem, oziroma za to najemnino, ki jo sedaj njegovi potomci redno in zvesto dobivajo vsako leto.

JUNAK V DVEH URAH

Ensign Arthur Mollenhouser, 21, iz Santa Barbara, Cal., je sklatil svojih prvih pet sovražnih aeroplanov nad Formoso, dne 12. oktobra, komaj dve uri kasneje, ko je bil zastopil svojo ladjo letalonosilko. "Kar drugo za drugim so priletela pred mene, jaz sem pa kar naprej pritiskal tisti gumb za topič," je rekel.

SREČNO POROČENA 75 LET

Marsikateri srečni zakonski par obhaja 25-letnico poroke, nekaj jih dočaka tudi 50-letnica, 75-letnice so pa zelo redke. Toda neki Mr. W. H. Mathis iz Duluth, Ga., in njegova soproga sta te dni dočakala ta izredno redki jubilej. Ljudje tam okrog ju kličejo stric Billy in teta Sally. Ta dva starčka trdita, da vseh teh 75 let ni bilo med njima nobenega nesporedja ali prepira. Morda bi tudi nam drugim ne škodilo, do bi se ravnali po imenitnem nasvetu, ki stá ga ta dva starčka dala na dan njune demantne poroke.

Stric Billy, ki je 98 let star, je rekel, da kadarkoli ga je kaj ujezilo, je začel igrati na svojo harmoniko in je tako dolgo raztegoval mehove, dokler ni bilo spet vse dobro. Teta Sally ki je stara 95 let in je že 7 let slepa, pa tole priporoča: "Kadar ti doma kaj ni po volji, kar tišči usta skupaj prav trdno in tudi besedice ne zini. Če pa misliš, da moraš nekaj reči, povej svoje težave Njemu tam zgoraj."

PREBIVALSTVO LJUBLJANE

V reviji "Kronika slovenskih mest" je napisal leta 1935 tedanji vodja mestnega statističnega urada g. Lojze Pirc zanimivo študijo o prebivalstvu Ljubljane od njenih prvih početkov.

Številke segajo v najstarejšo dobo in kažejo v lepi luči razvoj mesta Ljubljane. Iz teh podatkov posnemamo naslednje ugotovitve (podatki segajo do leta 1934):

Emona je štela leta 34 pred Kristusom 1260 prebivalcev, porušena pa je bila leta 451 ali 452 po Kristusu.

Nato zasledimo prve točnejše podatke za leto 1600. Tedaj je imela Ljubljana okoli 6000 prebivalcev, do leta 1700 je število prebivalstva naraslo na 7500.

Prvi točni statistični podatki na osnovi štetja prebivalstva so nam ohranjeni iz leta 1754. Tedaj je znašalo prebivalstvo Ljubljane 4128. Za začetka Napoleonovih vojsk je imela Ljubljana okoli 14.000 prebivalcev.

Pri štetju leta 1857 je bilo izkazanih 20.747 prebivalcev, pri naslednjem štetju leta 1869 22.593, leta 1880 26.284, leta 1890 31.663 (vštevši priključeni del Udmata), leta 1900 36.547, leta 1910 (prištevši leta 1914 priključeno Spodnjo Šiško) 41.727.

V novi državi je štela Ljubljana dne 31. januarja 1921 53.298 prebivalcev, pri štetju dne 31. marca 1931 pa 59.768.

Leta 1935 so bile priključene nekatere okoliške občine in deli Ljubljani, ki je tako postala veliko mesto. Na koncu leta 1935 je imela Ljubljana mesto v prejšnjem obsegu 62.476 prebivalcev. Za leto 1936 pa cení Higijenski zavod v Ljubljani število prebivalstva na 85.572, ker so že upoštevane priključene občine in deli občin.

Konec leta 1938 je štela Ljubljana po statistiki Higijenskega zavoda, ki upošteva samo naravni prirastek, ne upošteva migracij, katere izkazuje samo statistika ljudskih štetij 87.572 prebivalcev.

OB STOLETNICI ROJSTVA JOSIPA JURČIČA

Leto 1944 je prineslo Slovencem posebno lep dar. V tem letu sta se namreč rodila naš najboljši priljubljeni pesnik Simon Gregorčič in naš najboljši priljubljeni pisatelj Josip Jurčič. Pred kratkim smo se na straneh našega lista obširneje spomnili našega goriškega slavčeka, danes pa bomo posvetili nekaj vrstic spominu Josipa Jurčiča.

Pred Jurčičem nismo imeli Slovinci nobenega večjega pisatelja in za njim nobenega bolj splošno priljubljenega. Mnogi pravijo, da je Jurčič Slovincem kakor je Walter Scott Angležem. Oba sta si zelo podobna glede izbire tvari in glede svojega pripovedovalnega sloga. Jurčič bi bil brez dvoma svetovno slaven pisatelj, ko bi bil sin katerega izmed velikih narodov; njegovo delo ima že vse od kraja znake velikega pisatelja. Toda rodila ga je majhna in neznanca Slovenija in Jurčič ni iskal svetovne slave; vse svoje delo je posvetil svojemu lastnemu narodu. Prav zaradi tega nam je še bolj ljub. Pisati je začel že kot četrtošolec, ko je bil v sedmi šoli, to je približno isto kakor sedaj zadnji letnik ameriških "High Schools," pa je Mohorjeva družba izdala njegovo prvo večje delo, "Jurij Kozjak, slovenski janičar." To je bilo leta 1864. Ni dolgo živ. Umrli je leta 1881, torej komaj 37 let star, toda kakor velikansko bogastvo nam je zapustil v svojih črticah, povestih in romanih, vse od "Desetega brata," ki je izšel leta 1866, pa do "Rokovnjačev," ki jih je začel pisati malo pred smrtjo in ki jih vsled bolezni sam niti dokončati ni mogel, temveč jih je dokončal po njegovih načrtih njegov prijatelj in tudi zelo priljubljen slovenski pisatelj Janko Kernisk.

Jurčič je bil doma s kmetov. Rojen je bil na Muljavi na Dolenskem, to je majhni vasičici južno od Stičine in jugovzhodno od Višnje gore, kamor je hodil v ljudsko šolo. V gimnazijo je hodil v Ljubljani, po maturi pa se je podal na Dunaj, kjer je živel kot visokošolec v velikem pomanjkanju. Leta 1868 je šel v Maribor in postal tam urednik "Slovenskega Naroda." Z listom vred se je leta 1872 preselil v Ljubljano, kjer je ostal do smrti. Pckopan je na ljubljanskem pokopališču.

Jurčič je bil doma s kmetov, smo rekli. Vse svoje šolanje po mestih je izbral v to, da je znal toliko boljše prikazati vse tisto, kar se je najprej naučil doma na kmetih. Podoželska okolica, kjer je bil rojen in kjer je preživel svoja prva leta, mu je bila kakor zlat rudnik, iz katerega je črpal vse: domačo slovensko modrost, stvarino za svoje spise, značaje za svoje povesti in romane, pa tudi čisti ljudski jezik in pripovedovalni slog. Ravno zato nam je Jurčič tako prirastel na srce. Pri vsaki njegovi vrstici čutimo: to je naše, popolnoma naše, podano v najlepši obliki, kakor bi nam slikar umetnik v najlepših barvah naslikal našo rodno vas, našo domačo hišo in razne domače ljudi, ki smo vse prav dobro poznali že od malega. Ali čudno, da je stari štiki župnik Hinek kar tri nedelje zaporedoma v cerkvi pridigoval o Juriju Kozjaku, ko je izšlo to prvo Jurčičevo večje delo, in da so ljudje iz vse okolice kar vrel v cerkev? V tistih časih ni bilo še skoraj nič slovenskih tiskanih povesti. Ljudje so vedeli seveda vse polno raznih zgodb in pripovedk, ki so jih slišali največ ob zimskih večerih o-

krog peči od starejših in so jih kasneje prav tako spet sami pripovedovali mlajšim. Jurčičev stari oče je znal posebno dobro pripovedovati in je tudi vedel posebno veliko zanimivih domačih zgodb. Tako sta se Jurčiču že kot majhnemu dečku napolnila spomin in domišljija z najbogatejšo zalogo narodnega gradiva. Na drugi strani pa si je Jurčič kot študent posebno zapisal v srce Levstikov nauk, da se morajo slovenski pisatelji od preprostega naroda učiti, ne pa po tujih zgledih in po svoji glavi pisati. Ko je prišel domov na počitnice, je skrbno študiral, kako se ljudje zražajo in si je zapisoval posebno značilne narodne izraze kakor tudi vsebinsko raznih pripovedk. Tudi kasnejši naši pisatelji, ki so pisali v posebno lepi slovensčini, da omenimo med mnogimi samo dva, Ivana Cankarja in Franca Finžgarja, so se, kakor prej Jurčič, učili pri najboljšem viru, pri preprostih domačih ljudeh. Vsi so s svojo izobrazbo, nadarjenostjo in umetniškimi čutom znali seveda ločiti dobro zrnje od plev in so pobrali le, kar so našli lepega in dobrega. V svojih literarnih delih so znali potem to med preprostimi domačimi ljudmi nabrano stvarino najlepše prikazati, kakor zna zlatar drag kamen tako izbrusiti in dejati v tak okvir, da pride vsa njegova krasota do največje veljave. V naslednjem podajamo par stavkov, ki so vzeti iz raznih Jurčičevih del in ki se jim takoj vidi, da predstavljajo izkušnje, značaj in krepke izreke naših kmečkih očancev:

Mlad človek in star pes sta si enaka po umu. Nobeden se ne poboljša.

Nobeden se ne more s peto po nosu popraskati.

Sama kokoš bi rada pila, zato brani petelinu h koritu.

Ni bolj neumnega posla na svetu, kakor zaljubljenim ljudem dobre svete dajati.

Kadar sem imel največ apetita, tačas nisem imel kruha. Sedaj ko je kruh, je šel apetit k vragom.

Trd bodi, neisprosen, mož jeklen, kadar brani ti časti in pravde narodu in jeziku svojemu.

Zaničevanja se junak ne plaši,

časti lahko si v boju pridobi, prezir ošabnih glav prezira sam,

zaveden lastne cene in veljave,

a suženjstvo sovraži kakor greh,

pod jarem nikdar ne upogne glave,

ki rajši položi jo pod sekiro.

Iz zadnjih dveh citatov tudi odseva Jurčičev lastni značaj, saj je prav tako tudi sam vedno delal.

Glavna Jurčičeva dela so: Dr. Zober, Jurij Kobila, Tugomer, Cvet in sad, Deseti brat, Sosedov sin, Nemški valpet, Lepa Vida, Rokovnjači, Dome, Lipe, in Erazem Tatenbach. Človek se jih nikoli ne naveliča. Prebrani jih kolikor krat hočeš, pa jih boš vsako pot užival, kakor da jih nisi nikdar preč ital. Nekatera teh del so bila kasneje prirejena tudi za oder in pogostokrat igrana ne samo v stari domovini, ampak tudi po ameriških naselbinah. Četudi smo že videli vsake vrste Krjavljev, da navedemo samo en primer, bi šli takoj spet gledat prihodnjega, ko bi imeli priliko.

Stoletnica Jurčičevega rojstva poteka ravno v najbolj žalostnem času za našo staro domovino in zaradi tega žalostnem času tudi za nas, ki imamo (Dalje na 5. strani)

IZ SLOVENSKIH NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

veleva mu stan. Odprite srce, odprite roke, otirajte sirotam solze! Darujmo in pomagajmo sedaj, da bomo lahko z mirno vestjo rekli, da smo tudi mi pripomogli rojakom v starem kraju zgraditi novo, svobodno in srečno Jugoslavijo.

Anton Krapenc.

KATASTROFA V CLEVELANDU

Poroča Anton Grdina

Cleveland, O.

Kadar toča zbijje v tla vsa letino, se kmetovalec žalosten sprehaja po polju in ogleduje uničeno vse svoje upanje in s teškim srcem zdihuje, koliko truda za potrebni živež je bilo zaman. A kaj je to v primeri s katastrofo, ki je zadela clevelandsko metropolo na tako strašen način. Danes je že sedmi dan od tega, in šele danes sem si ogledal vse na okrog, potem pa posnel nekaj slik za one, ki žive daleč od te nesreče, pa do sedaj tako kulturne naselbine. Naj bi o priliki videli, kaj so na prave, ki jih iznajde človek, kadar se te iznajdbe razletijo v prah.

Najprvo bom malo opisal kraj, da boste vedeli, da se je nesreča pripetila ravno v arcu naše metropole, kjer se nahaja cerkev in narodni dom, vse na okrog pa trgovine in rezidence. Slovenska metropola leži ob Erie jezeru. St. Clair cesta je glavna naša cesta. Če štejemo bloke iz mesta, je naša naselbina na vzhodu 62. (E. 62) bloka. Prav tu je bila pred 50 leti ustanovljena prva slovenska župnija, fara sv. Vida. Od tukaj severno do jezera držijo tri ceste: 55th, 61st in 62nd ter še 63rd. Naša E. 62. cesta drži v sredi prav do te plinske tovarne, East Ohio Gas Co., E. 55. in pa E. 61. se pa prav pri tej tovarni steka skupaj pri New York Central železnici. Na drugi strani te železnice se nahaja jezero in Lake Ave. cesta, ki vodi v mesto od vzhodne strani.

Toraj v tem osrčju, med E. 55. in 63. cesto in do St. Clair Ave., je zdvijala ta grozna nesreča, kakor da se je odprl pek. Tu v znožju, kamor vodijo ravnokar imenovane ceste, kjer stanujejo naši ljudje, se je tresla zemlja, se podirale hiše, prevračali avtomobili, goreli so bežeči ljudje in padali kakor muhe, ko se je odprlo žrelo, kakor da se je odprl poln ognjenik lave, ki pokončuje vse na okrog.

Bilo je v petek popoldan, 20. oktobra. Bil je solnčen dan — za to hvala Bogu — okrog 2:40 popoldan, ko nam je bila ta usodna, za mnoge zadnja ura, določena. V mnogih hišah so delavci, kateri delajo ponoči, počivali, stare matere so pa varovale malčke svojih hčera, ki so mogoče delale, starčki, ki so pa za delo nezmožni, so mogoče na dvorišču ali vrtu kaj delali.

Razstrelba

Kaj so plinske naprave velikih kompanij, si lahko predstavljate; vsako mesto jih ima. Ta clevelandska ustanova se je začela že pred 68 leti z majhnimi, tedaj nič nevarnimi napravami; ustanovili so jo tri milje izven mesta, da bo varno. Toda naši pionirji, ki so prihajali sem za kruhom, so bili močni korenjaki in so šli za delom tja, kjer so ga sploh mogli najti. "Gasovna" so jo imenovali. Kdor je bil tako krepak, da je zmozel delo v tisti tovarni, je bil član, kajti delo v tej "gasovni" je bilo nekaj tako težkega, da so ga zmoogli le posebno trdni in odlični ljudje.

Še ko sem prišel pred 47 leti v Ameriko, so mi pokazali, kakor se tam mučijo, pečejo in pote, ko delo opravljajo, vsako uro ali gotovo na vsaki dve uri je moral mož sleči to kar je imel na sebi, je ožel mokro obleko,

da je iz nje stekel pot, šel v gostilno in popil kozarec piva, ter šel zopet nazaj. Tako je ponavljal vedno naprej.

Naši ljudje so to kompanijo in tovarno postavili na noge s svojimi močnimi rokami in so tam pustili vse svoje moči, saj vemo, da je Slovenec neustrahšen delavec; če je le kje delo, da ga zmore mož, ga bo zmozel naš rojak. To plinarstvo imeli za tako, da kdor to delo opravlja, bo lahko potem zmagoval dela povesod. Mene je bilo kar strah, ko sem smel iti samo pogledat, kako so mešali goreči premog z železnimi drogovi v globokih kotlih, kjer so na ta način delali plin. Tako je bilo že pred tolikimi leti.

Kakor pa napredujejo vse stvari, tako so pronašli potom laboratorijev napredek tudi v tej stroki, da so plinsko stvar dvignili na čudovito visoko stopnjo, toda pozabili so, da je to nekaj nevarnega. Ker se jim ni pripetilo v dolgih letih nič posebnega, so docela pozabili, da je plin nevaren. Celotno delo in ljudje naokrog se niso zmejnili za to, da bi se moglo nekega dneva dogoditi nekaj strašnega. Večkrat sem slišal, kako so tak, ki so tam delali, izjavili, da če bi kdaj prišlo do eksplozije teh naprav in bi takrat veter pihal od jezera proti naselbini, da bi polovica vzhodnega Clevelanda poginila. To so izjavljali, ker je bilo globoko v zemljo upokopano toliko teh naprav in plinskih zalog, da bi iz globlin dvignilo cele bloke v zrak.

Kakor razvidno, se ni plinar na naselila za nami, marveč mi smo se naselili k njej in za njo. Vendar takrat ni bila tako strašna, ni imela v sebi takih strupov, kakor jih je imela sedaj.

Nov plin

Odkar je vojna, vlada želi, da bi ne ovirala dela v tovarnah nobena stvar. Plin je eden tistih činiteljev, ki igrajo posebno veliko vlogo. Naravnega plina večkrat pozimi primanjkuje, plinske družbe so pa iznašle, da se da plin shraniti v zmrznjenem stanju in rabiti pozneje. Nova iznajdba! Laboratoriji so to dosegli. Poleg stare plinarne je družba postavila neke vrste kotle, ki štrlijo visoko v zrak, okrogli so, podobni bučam, zunaj okriti z železom, znotraj pa na debelo obloženi s probkovi- (cork), da držijo neznansko zmrzlo pod 250 stopinj. Te neznansko velike kotle so postavili poleg že prej stojišč v zadnjih starih letih; pet takih vulkanov so postavili prav tik hiš naših rojakov.

Mi smo sicer zrlj na te strahotne vulkane z nezaupanjem. Ker cesta (61) pelje prav mimo njih, je marsikdo pognal avtomobil kar najbolj hitro mogoče, da ni videl to past, v kateri je sicer le zmrznjen plin, pa nič manj nevaren kot žareča lava.

Tri leta so prvi trije taki tanki vztrajali. Zadnjih par let so pa naredili malo drugačne tanke, morda z novo iznajdbo, da bo še več plina in še hitrejši obrat, pa še bolj z malo mujo in manjšimi stroški. Tako so zgradili nove tanke, ki so bili usodni za našo metropolo in povzročili pravi sodnji dan za okrog 200 ljudi, vmes veliko Slovencev, starih, mladih, otrok, fantov in deklet, pa tudi več hrvaških družin.

Ravno kako se je začelo, ne bomo nikoli vedeli, kajti tisti, ki so bili na licu mesta, ali morda da se je pri njih delu nesreča povzročila, so že plačali z življenjem in ne bodo mogli pričati. Izvedenci bodo pa ugibali in dajali izjave take in druge, vse to pa ne bo dalo življenj nazaj. Grobovi krijejo žrtve, mnogo jih bo pokopanih skupno, ko se ne bo vedelo, kdo so bili. Kostni in ogorena ogrodja, katere so

KAKO JIM TO UGAJAJI

Z samozavesno stopajočimi in vzpenjajočimi se konji in drznimi nastopi je Madison Square Garden Rodeo prihajal v newyoriko Bellevue bolnišnico na svojo letno predstavo za zaprise otroke. Tukaj vidimo, kako je filmska in rodeo zvezda Roy Rogers posedl na belca "Trigger" dveletno Cecilijo Fernandez. Cilka ima eno nogo v mavcu, pa kljub temu je videti vsa srečna na konju.

dobili na hišnih pogoriščih, so smatrali za pogrešane iz dotičnih hiš, ker je le redke slučaj, da bi iz pogorišča ostalo truplo kakšne podobe; enega sem prinesel v mali papirnati vreči, mogoče par funtov teže, če tudi je bil poprej velik mož.

Kako je bilo tisto usodno uro, jaz ravno ne vem; bil sem skoro tri milje oddaljen na potu domov. Videl sem pa prav tisti čas, kako so se dvignili visoko do oblakov ognjeni zublji, da so zakrivali nebo, dasi je bilo skoro jasno. Prvi hip si ni mogel človek niti predstavljati, kakšen ogenj da je to, ker ni bilo dima, le čist in žareč ogenj je pokrival nebesni krog na tisti strani. V 15 minutah sem bil šele na licu mesta. Moja hiša se nahaja druga na E. 62. cesti (1053 E. 62 St.) severno od St. Clairja. Komaj sem, tresočih se nog, dospel do vogala naše ceste, kjer se nahaja na enem vogalu tudi naša slovenska banka na levi strani, na desni pa Modicova gostilna, takoj za tem pa že naš pogrebni dom, je bil pogled na plinarstvo strašan. Videl nisi drugega kakor ognjeno steno, vmes pa si slišal bučanje in pokanje in vpitje. Ljudje so bežali in tekali sem in tje in iskali svoje, matere otroke, otroke matere, policija je v vpilila: "Bežite proč, bežite od kanalov, bežite daleč več blokov, ker bodo sledile še druge eksplozije!" Ko hitim do svoje hiše, vidim da je ogenj od plinarne proti moji hiši objel že vse druge; gasili so poleg moje hiše, ki je ob enem tudi pogrebni dom. Sosedova hiša že v ognju. Začnem vpitje, če je še kdo v hiši, naj beži hitro ven. V istem hipu pa nastane silna eksplozija, v eni izmed Knausovih hiš, ravno preko ceste našega doma; ta hiša je bila na dva nadstropja; zletela je v zrak kakor perje, na tla je padlo kup desk na gromado, 5 čevljev na debelo. Takoj za tem je sledilo še več eksplozij tankov plinarne in moja hiša se je tresla, šipe so padale in ogenj se je širil nad nami kakor oblaki in padal na tla, kakor da je cunjast. Tedaj začnemo bežati, toda groza, kam naj pa kdo beži, ker ogenj nad nami nese sapa in ne veš kam. Še bolj iznenadeni smo bili pa radi tega, ker nismo smeli na cesto; kanali so bili namreč polni plina. Nato so se začele eksplozije iz kanalov. "Bežite iz ceste in od tam, kjer so pokrivala kanalov!" so nam klicali. Res je začel iz kanalov kakor iz žrela bruhati ogenj, pokrivala so letela v zrak z opeko in železom, kakor da so se užgale nastavljene mine. V enem kraju, St. Clair in E. 62. cesti, je nastala vsled eksplozije taka jama, da bi je ne napolnili, če bi vrgli vanjo 5 ali 6 avtomobilov. Cel gasilski trūk je padel vanjo, da smo ga komaj videli. Iz tega si lahko predstavljate, kakšna groza je bila

in kaj so ljudje v takem stanju pričakovali. Poleg vsega tega so pa še po cestah klicali na povečalen zvočnik (loudspeaker): Bežite daleč v stran!

Vsled vsega tega je bilo ljudem kar znoreti. Tisti pa, ki so videli, da so zgorele njih hiše in stanovanja, matere, očetje, bratje, sestre, otroci in povrh tega še mnogim tudi denar, tem ljudem ni bilo najti nobene tolažbe; dalj, ko so se umikali od tega kraja, strašnejše jim je bilo. Bilo je kakor bi bil napačil sodnji dan, pa saj je bil za mnoge v resnici sodnji dan.

Nekako v pol uri je zgubilo življenje okrog 200 ljudi. To je kar boli, zato žaluje cela naselbina. Do kosti so se navzeli strahu vsi, ki so zrlj v to grozo in slišali to pokanje razstrelb, šumenje in piš ognja, ter plinske razstrelbe kotlov, potem pa razstrelbe kanalov na cestah. To je bobnelo, v kri se je zasa-dilo in v žilah je, tako da sedaj vsaka še tako malošumna stvar stresa slednjega človeka; misli in spominja se ne da pomiriti in se ne bo dalo za dolgo, mnogim nikdar. Kaj pa rajni, ki bodo vedno v spominu teh, ki so jim bili dragi! Toliko nedolžnih otročičev je preminilo, toliko hčeram in sinovom je ogenj vzrel starše itd. Na domove in vse kar je bilo v njih se bo dalo že časoma pozabiti, toda groze in smrtnih slučajev v takih okolnostih pa ne več.

Hvala Bogu, da je vse to minilo z razmeroma samo tako malimi žrtvami, če pomislimo, koliko groznejše bi se lahko bilo.

Da ni več, če tudi je dovolj strašnega, moramo Boga zahvaliti, da se ni to dogodilo kak drugi čas. Pol ure pozneje bi bila vsa šolska deca na cestah. Če bi se ta eksplozija dogodila ponoči, bi bila taka zmešnjava, da bi bilo desetkrat več žrtev. In prav tako, če bi takrat vlekla sapa od jezera, kakor navadno vleče vedno in je tudi takoj drugi dan, v soboto. V slučaju takega vetra bi se zgodilo, da bi pol mesta na vzhodu podleglo katastrofi z vsem življenjem in hišami. Pri tej nesreči je še vedno sreča. Če se je že moralo to dogoditi radi predrzne kompanije, da jo je opomnil Bog na početje, ker je igrala predrzno z riskiranjem toliko življenj, vendar ni dopustil hujšega radi nedolžnih ljudi. Lahko bi bilo še strašnejše, zato hvala Bogu, da ni bilo.

'NEDOLŽNA VOJNA ŽRTEV' Chicago, Ill.

"War's Innocent Victim" je naslov nad sliko, ki je bila dne 30. oktobra letos priobčena v listu Chicago Herald American. Pod sliko je omenjeno, da predstavlja triletnega Jugoslovanskega fantička, ki pa ima telo enoletnega otroka. Enakih slučajev je v starem kraju na tisoče, saj nam je znano, da so

nemške pijavke jemale kri ne samo od naših odraslih ljudi, ampak celo od otrok. Poleg krvi so naši rojaki tam tudi ob živež, ob obleko, nekateri sploh ob vse. Ako pomislimo na vse to, ali se nam ne bodo omečala srca, da bi priskočili na pomoč. Belgrad je osvobojen in najbrž bo kmalo osvobodjena cela Jugoslavija s Slovenijo vred. Te dni pride v New York jugoslovanski parnik z namenom, da naloži obleko in druge potrebščine za reveže v starem kraju. Rojaki in rojakinje v Chicagu smo se organizirali v poseben pomožni odbor, ki pa zopet ima svoje krajevne odbore. Tak odbor za okrožje pri cerkvi sv. Štefana je sledeči: Predsednik Joseph Oblak, tajnica Mrs. Mary Tomazin, blagajnik Anton Zupančič, zapisničarica Mrs. Agnes Jurečič, Nadzorniki: Mrs. Mary Fabian, Mrs. Karolina Pičman, Philip Broyan, Andrew Spolar in John Gottlieb. Za to okolico nam je dal Dr. Joseph E. Ursich prostor v pritličju svoje hiše na 1901 W. Cermak Road brezplačno na razpolago. Tam se bo pobirala obleka in drugi prostovoljni darovi vsak večer do preklica. Ako lokalni odprt, tedaj se oglasite za ključ pri Mrs. Mary Tomazin, 1902 W. Cermak Road, Rojaki in rojakinje, priskočite na pomoč. Prinesite še uporabno obleko in tudi obutev na zgorej imenovan prostor. Vprašajte vaše sosedo, drugoročce, na ta način se lahko veliko nabere. Obenem prosimo vse, moške in ženske, ki imate čas, da pridete pomagat sprejemati obleko in to urejati. Vsaka pomoč bo hvaležno sprejeta.

Za Jugoslovansko pomožno akcijo —

John Gottlieb.

ALWAYS A POPULAR FLOWER

Carnations have always been among the most popular flowers with our readers, especially in floral designs for funerals, but in recent years many carnations have been also used in bouquets and corsages. The reason is that Chicago growers, members of the Allied Florists' Association, have discovered new colors and shades. They learned many years ago that Chicago's climate did something special to carnations, heightened their color and strengthened their stems; so they built larger greenhouses in the suburbs just to grow carnations. Chicago became the carnation center, and today these blooms not only are available at Allied florists' shops in Chicago, but are also sent to florists in other cities as far as 500 miles or more.

DOMAČA FRONTA

Vojni obvestilni urad,
Washington, D. C.

15 PRIPOROČIL ZA VARNOST

Washington. — Federal Security Agency je odobrila 15 priporočil za varnost, katere so izdelali izvedenci, kot del vladnega programa za omejitve domačih nezgod in drugih nesreč, da bi tako obenem preprečila nepotrebne izgube dela in časa v važnih vojnih tovarnah. Priporočila slede:

1. Ne tekaj, hodi — posebno na stopnicah.
2. Otroci naj se ne igrajo na krajih, iz katerih se morejo izmuzniti na stopnice, ali pa plezati na pohištvu.
3. Glejte, da tla ne bodo opolzka.
4. Glejte, da ne pustite ničesar ležati na tleh.
5. Prav posebno pa pazite, da tla v kopalnici ne bodo pregladka. Imejte tam preproge, ki ne spolzajo, in ne puščajte nikdar mila v kopalji.
6. Obrnite ročaje posode proč od roba štedilnika.

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

5. Nedelja — 23. pobinkoštva
6. Ponedeljek — Leonard, pušč.
7. Torek — Vilbrord, škof
8. Sreda — Bogomir
9. Četrtek — Božidar
10. Petek — Andrej Avel
11. Sobota — Martin, škof, Dan premirja

TRINDEVAJSETA NEDELJA PO BINKOŠTIH

"Pustite, naj raste oboje skupaj do žetve" (Mat. 13. 30).

Voltaire, francoski cinik in zasmehovalec Boga, se je spodtaknil nad plevelom, ki vspeva med pšenico. Odel se je s plaščem učenosti in skušal dokazati, da je vera na Boga prazna, kakor kaka beračeva malha, ker Boga ne more biti, ko je na svetu toliko plevela, in če bi bil kak vsemogočen in še neskončno usmiljen Bog, bi moral poskrbeti, da bi plevel takoj izgubil in bi se zemlja izpremenila vsaj v majhen raj. Ker pa je toliko plevela, kar pomeni, da je vse polno križev in bridkosti in trpljenja v vseh le mogočih oblikah, sledi in mora človeškemu razumu, ako ta ni zakajen s predsojdi, biti jasno, da je nad nami nebo, ampak v nebesih ni nobenega Boga. Tako Voltaire s prav znanstvenimi sredstvi, in tako pred njim in za njim tisočeri, kateri mislijo, da je plevel za vsake zdrave možgane zadosten dokaz, da je vera v Boga le bajka, le za stare žene, ki so vse oslabele v glavah. Koliko je tudi med nami takih, ki se postavljajo in stegujejo jezik prav do Boga, vsekako do

neba, kjer bi ne bilo Boga, ker je plevel, ker je trpljenje na svetu in ni izgledov, da bi se le kdaj to trpljenje odpravilo, ko so moderni časi prinesli marsikaj fletnega za življenje, pa je prav to moderno življenje zagrenjeno s celim morjem vsakdanjega trpljenja.

Kam se postavljaj pri plevelu? Odkod je plevel, tega ti ne more povedati noben Voltaire, noben modrijan, in Voltaire se tega vprašanja ni lotil, ko se je lotil pri plevelu samega Boga. Le evangelij ti pove: "Sovražni človek je to naredil." Hudič ni človek, ima pa svoje prste vmes, vsekako pa ljudje sami, in plevel si sejal tudi ti, bo težko, da bi bil ti izjema. Kadar koli delaš hudo, seješ plevel, in ko začne plevel bujno uspevati in tudi tebe daviti in dušiti, se pa skušaj spraviti na — Boga! Ti tako, in vsak tako, ki seje plevel. Človek je res čudna živalica.

Ne sej plevela, ako je brez tebe, bodi prepričan, da bo plevel požgan, v šrambe za življenje brez plevela pa bo spravljena le pšenica. Bodi pšenica!

7. Ne dotikajte se nikdar istočasno električnih kontaktov in predmetov iz kovine, ki so zvezani z zemljo, kot n. pr. vodovodne cevi.
8. Vse električne naprave naj bodo prekinjene čim niso v rabi.
9. Ne imejte blazin v posteljah majhnih otrok.
10. Ne kadite v postelji.
11. Ne dajte otrokom v roke nobenih ostrih predmetov, kot

- igle, šivanke in slično.
12. Kadar požnete motor, imejte vrata garaže odprta.
13. Posode z vročo vodo ali vročimi jedmi ne smejo nikdar na rob mize ali štedilnika, da ne boste oparili otrok.
14. Kadar se hočete popeti na visoka mesta, storite to s pomočjo kratkih lestvic in ne stolov, zabojev ali miz.
15. Ne prenašajte težkih tovorov po stopnicah.

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

Help build guns for the Navy!

Danly need Machine operators and Arc-welders. If not experienced, we will train you. Top working conditions. Good food served at cost.

W. L. B. approved merit rating plan, that enables you to advance, as you learn or demonstrate ability.

All West towns busses and Street cars to the door.

DANLY MACHINE SPECIALTIES, INC.,

2100 So. 52nd Avenue, Cicero, Illinois

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGU

LOUIS J. ZEFAN

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobil za pogrebe, krste in ženitovanja. — Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Sedez: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois Severna Amerika. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za čnega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tuahak, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klasec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vođa: Rev. Mathew Kaba, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drusler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
Mary Kovcic, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Denka, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emery Subar, 540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jn. 1944 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njihovim dedičem raznih posmrtnih, poškodnih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četr milijona dolarjev.

Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav in manj kot 8 člani (cama) za odrasli oddelci. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za rane operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli. DSD je 124.46% solventna; to potrjujejo izvedenci (actuaries). Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rejokom in rejakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno areol. Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali listmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

HOLY FAMILY LADIES LEAGUE		Joliet, Ill.	
Nite of October 25, 1944			
TEAM STANDINGS			
Won	Lost		
Treasurer.....11	7		
Presidents.....9	9		
Vice-Presidents.....8	10		
Secretaries.....8	10		
INDIVIDUAL STANDINGS			
Games	Series	Aver. ages	
1. M. Jamnik.....18	2730	151.12	
2. D. Wedic.....15	2258	150.8	
3. Jo Vancas.....18	2616	145.6	
4. L. Gagnon.....18	2609	144.17	

POTOPLJENI ZVON

(Blejska pripovedka)

Na blejskem otoku bivajoči svečenik Staroslav in njegova hči Bogomila sta z vso sosesko zapustila malikov krivo vero in se dala krstiti. Kip boginje večne mladosti in ljubezni Žive z se strmoglavili s svetišča v jezero.

V stekleni palači na dnu jezera bivajoči povodnjak se je zgrozil, ko se je bil kip boginje zakotalil tik pred njegov dvorec. Vile povodkinje so se v strahu razpršile po jezeru. Strašen pozvoj, ki ga je imel povodnjak priklenjenega, je zarjovel in z dolgim repom mahal po vodi, da je visoko vzvalo. Vsa narava je bila razburkana.

Staroslav in Bogomila sta se v strahu prekrizala in iskala zaščite in utehe pred podobo Matere božje, ki jima jo je poslal sam oglejski patrijarh. Narod, ki se je udeležil svečanosti, se dolgo ni upal domov čez jezero.

Povodnjak se je v globokem spoštovanju bližal vzrujeni boginji Živi in jo v spremstvu bil in samov vodil v palačo. Tu so ji stregle zlatolase rusalke in ji kratile čas. Čudile so se ljudem, da ne razumejo narave in nje božanstev, saj Živa ni bila ljudem sovražna. Poma-gala je dekletom in mladeničem v njih hudih srčnih stiskah, in uslišala marsikateri pritažen vzdih.

Dolgo se v kraljestvu blejskega povodnjaka niso potolazili, nehvaležnost ljudi do boginje Žive jih je pregloboko ranila.

Nekoč je žalostna gospodična z blejskega gradu, nečakinja briksenskega kneza in škofa, potožila Devici Mariji na otoku svoje srčno gorje in ji zaobljubila zvon.

Težki konji so privlekli zvon k jezeru in s trudom so ga spravili na splav, da ga prepeljejo na otok. Nenavadni hrup ljudstva in srebrnočisti glas novega zvona sta močno razvnela vso naravo: pogan-ski bogovi in besni so se s srdom spomnili usode lepe Žive. Močan veter je zabačal s Trigla-glava, pritlikavi dolgoobrati skratje so se oglašali v temnih gozdovih in tulli v roge, ob bregovih jezera so skakali koro-zorigi četeži, lomili skale in izkoreninjali drevesa, povod-njak pa je zaganjal valove, da so mogočno butali ob obrežje in premetavali splav. Kmalu se je splav razbil, zvon pa po-greznil na dno jezera.

Grajska gospodična se je prekrizala, mislila je, da je Mati božja njen dar odklonila. Odpovedala se je svetu in vstopila v red dominikank v Vele-sovem.

Boginja Živa je s steklene palače videla, kako so pobožni obiskovalci blejskega otoka poklekali pred podobo Device Marije in polni vdanosti in zaupanja v božjo voljo mo-lili in prosili lajšanja svojega gorja. Živa je spoznala, da je še višja moč od naravnih sil in ko je v temnih nočeh vse počivalo in so se le zvezde na nebu lesketale, tedaj je stopila Živa k potopljenemu zvonu in polna otožnosti sama zvonila

NA POTU Z ZAVEZNIKI

Stroge poteze ima začrtane v obrasu ta francoski Goumier pešec, ki stopa po deželski cesti zraven svoje tovorne mule. Čez ramo ima obešeno svojo puško in opira se na močno palico. Tako gre s zavezniškimi četami naprej do novih borilnih postojank v napadu na Nemčijo.

v čast Bogu, — dobri ljudje v sosednjih vaseh pa so začude-ni prisluškovali srebrnim zvon-kom iz jezerske globine in mlo se jim je storilo, ne da bi vedeli, zakaj.

RAZNO

NA ODSOTNE VOLILCE
Več kot 4,300,000 fantov in deklet v oboroženih silah je zahtevalo volilne glasovnice za odsotne (absentee ballots) za novembarske volitve. Sodi-jo, da bodo vojaške glasovni-ce odločile izid volitev v naj-manj 11 državah, izmed katerih jih ima 5 največ elektor-skih glasov. Prav verjetno je da bodo vojaški glasovi odgovorni za končni izid volitev v državah New York, Pennsyl-vania, Illinois, California in Ohio. Teh pet držav predsta-vlja skupno 160 glasov v elek-torskem kolegiju. To bo vpliva-lo ne samo na predsedniške temveč tudi na domače držav-ne volitve v vsaki državi. Za-dnji dan za uporabo federalne glasovnice za naše vojake v evropskem vojnem okrožju je je bil 16. oktober. Poročajo, da so se vojaki odzvali v prav ve-likem številu.

POD ZADNIMI VTISI
Deset veteranov iz Severne Afrike, Salerno, Anzio in Nor-mandije je bilo treba voditi za roke skozi razne postaje regi-striranja in spraševanja, pred-no so darovali vsak svojo mero k krvi v Hartfordu, Conn. Fantje so se povrnili iz vojne slepi in se niso mogli sami ogi-bati mizam, stolom in drugim predmetom. Tudi niso videli vabljivih izložb po trgovinah, ki so privlačne za druge voja-ke, ko pridejo nazaj in imajo več ali manj prihrankov v žepu. Veterani dobivajo zdravniško oskrbo v Avonu, v posebni bolnišnici za slepe. Tam se za te fante, ki so oslepeli v bitkah, nikoli ne dvigne zagrinjalo za naslednje dejanje. V duhu gledajo še vedno tiste prizore, ki so jih videli nazadnje, predno so oslepeli. V neprestani temi vidijo le pobijanje, nasilstvo, smrt. Pa se podajo v središče za darovanje krvi. Storit hoče-jo še več, kakor so že storili. Še vedno gledajo v duhu ranjene na bojnem polju in hočejo jim pomagati.

KORAJZA VELJA

Tehnični saržent Herbert R. Brammer je potegnil za nos 300 od glave do nog oboroženih Nemcev. Brammer in osem dru-gih ameriških vojakov je vstopi-lo v neki skalnati predor bli-žu mesta Brest in kar naenkrat zagledalo pred seboj sovražni-ka. "Ko sem videl toliko Nem-cev skupaj," pripov eduje Brammer, "nisem vedel, ali naj bi začel bežati ali streljati. Pa sem zavpil nad njimi, naj se po-

dajo, in najbližjemu sem zbil cigaro iz ust." Ta nastop je pre-slepil Nemce, ki so mislili, da mora imeti Brammer velikan-sko silo za seboj in lahko tako postopa. Zaukazal jim je, naj stopijo v dvojno vrsto in odko-rakajo iz votline. Potem se je obrnil nazaj, da bi dal navodi-la svojim tovarišem, toda ni jih bilo nikjer več. Pa je kar hitro in oblastno govoril nadalje, da Nemci ne bi videli, kako je pre-senečen. Uspelo mu je, sicer pa pravi, da je hvaležen Bogu ker so Nemci izgledali, da so bili zelo voljni, podati se.

VOJAKI BODO PODOČENI

"Kaj bo napravljeno glede Nemčije po vojni" je naslov majhne knjižice s 36 stranmi, ki jo je naša vlada dala v roke milijonom vojakov, da i-majo priliko podučiti se in med seboj razpravljati o napakah zadnje mirovne konference in o nalogah prihodnje. Lahko se tudi reče, da je ta knjižica o-krajšano poročilo o delu na konferenci v Dumbarton Oaks. Vojaki bodo imeli na razpolo-gu tudi celo vrsto drugih po-dobnih knjižic, ki bodo bolj podrobno razpravljale o posa-meznih vprašanjih, katera so v omenjenem vzreku podana le bolj na splošno. Med dru-gim pravi ta knjižica: "Sedaj smo v vojni z Nemčijo, kar je posledica gotovih stvari, ki so se zgodile v Nemčiji od 1919 do 1939. Če se te stvari ne bi bile pripetile tam, bi se ameri-ški vojaki sedaj ne borili z Nemci." Naši vojaki bodo prav dobro podučeni o zadnjih 20 letih mednarodne zgodovine.

KOLENDARČEK ZA ODMERJANJE

Do kedaj so veljavne znamke za racioniranje?

Sladkor—Znamke št. 30, 31 32 in 33 so veljavne vsaka za pet funtov sladkorja, do preklica.
Znamka št. 40 je veljavna za pet funtov sladkorja za vkuhanje konzerv, in sicer do 28. februarja 1945.
Meso, maščobe—Rdeče znamke A-8 do Z-8 in A5, vse do P5 so veljavne do preklica, vsaka za 10 točk.
Procesirano sadje in zelenjave—Modre znamke A8 do Z8 in A5 do W5 v 4. knjižici so sedaj veljavne do preklica, vsaka za 10 točk.
Gasolin—V 17 državah na vzhodu, je kupon A-11 velja-ven do 8. novembra. V drugih državah je v veljavi kupon A-13 v novi A knjižici in sicer vsak za 4 galone, vse do 21. dec.

Čevlji—Znamke št. 1, 2 in 3 z aeroplanom v knjižici št. 3 so veljavne do preklica.
ŠIRITE "AM. SLOVENEK"!

OB STOLETNICI ROJSTVA JOSIPA JURČIČA

(Nadaljevanje s 3. strani)

vsled vojske svoje lastne teža-ve in bridkosti. Kjer jim je mogoče, bodo Jurčičev spomin poživali s katero iger, ki so bile prirejene po Jurčičevih povestih in romanih, drugod pa letos niti tega ne bomo mogli, pač pa bomo morali to na-domestiti, ko spet napočijo bolj ugodne razmere, kar u-pamo, da bo prav kmalu.

MALO DROBIŽA

Komaj en človek med tiso-či je zmožen uživati srečo dru-gih.

Največja sreča v življenju je prepričanje, da smo ljublje-ni.

Kdor nima dobrega spomi-na, — naj ne skuša lagati.

Zapomni si to: — ljudje so taki, kot je čas.

Najhrabrejši so najnežnej-ši, in ljubečji so najbolj drzni.

ZVEZE S STARIM KRAJEM

Ker zadnji čas dobivam ved-no več vprašanj, če je mogoče poslati denar našim ljudem v stari kraj, ali pa jim saj pisati, interesentom naznanjam:

Pošiljanje denarja v Jugo-slavijo je še nemogoče.

V Italijo je mogoče poslati denar samo v one dele, ki so bi-li osvobojeni. V neosvobojene dele Italije je pošiljanje nemo-goče. Zato tudi v Slovensko Pri-morje še ni mogoče ničesar po-slati.

Pošiljanje denarja je pa mo-goče v Švico ter druge nevtral-ne in osvobojene dežele.

Pisanje kratkih poročil, stro-go osebnega značaja je mogoče potem Am. Rdečega Križa in, kakor je bilo svoječasno na-znanjeno v nekaterih naših časopisih, potem am. škofij.

Onim, ki so zainteresirani, na njihovo željo pošljem natanč-nejša pojasnila o teh zadevah. — LEO ZAKRAJŠEK, 302 E. 72nd St., New York 21, N. Y.

Braxton Paste nudi takojšnjo po-moč za srbečo kožo, koristno za zdravljenje "Athletes foot", garje, ill. in en lonček se vam bo poslal po poštnem povzetju. Denar se vrne, ako ne bo popolnoma zadovoljivo.

"brivsko srbečico", močnejše in druge manjše motnje na koži. Braxton Paste je zelo zdravilno mazilo, ki je brez duha, ne umaza, lahko uporabljive in ne potrebuje obvez. To je for-mula nekoga chi-caškega lekarnarja z 20 letno izkuš-tnjo. Pošljite en dolar, za navadni lonček, ali pa \$1.75 za lonček dvo-jne velikosti na BRAXON CO., 322 So. Clark St., Dept. A, Chicago.

POSUSAJTE

jugoslovanski radio pro-gram, ki se oddaja vsako ne-deljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

Vaše molitve
SO ZA
POKOJNE
Vaše cvetlice
SO POSLANE
K POGREBOM
DA TOLAŽIJO ONE,
KI SO ŽIVI.

NAZNANILO

Vsem delničarjem tiskovne dužbe "Edinost" se naznanja, da se bo vršila v četrtek večer dne 9. novembra 1944 ob 8. uri zvečer letna seja tiskovne druž-be "Edinost" v lastnih prostorih na naslovu 1849 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

Vsi delničarji so prošeni, da se seje udeleže. Kdor izmed oddaljenih delničarjev na sejo ne bo mogel, lahko svoje nasvete in priporočila pisмено sporoči odboru družbe, ki bo iste seji predložil.

Odbor Tiskovne družbe "Edinost".

NA Tvoj ROJSTNI DAN — SE SPOMNI Nje

Če je tvoj rojstni dan ta mesec, pokliči cvetličarja danes in mu povej datum.

IZRAZITE SE Z CVETLICAMI

Vaš cvetličar lahko telegrafično pošlje cvetlice v vse kraje Amerike.

Novi! Bliščeci **UMETNI ZOBJE** \$12.50 ali denar nazaj!

Največji svetovni izdelovalci umetnih čeljusti

60-DNI JAMČENI

Izdelujemo čeljusti po prejemu čeljustnih odtisov in naročila le od ill. licen-ziranih Dentistov.

7 Convenient Locations

4631 Irving Pl. Rd.

AAA DENTAL LABORATORIES, Inc.
1555 MILWAUKEE AVENUE
300,000 Satisfied Customers Can't Be Wrong

4731 N. Broadway
404 E. 47th Street
6447 E. Halsted St.
292 S. State Street

BUY U. S. DEFENSE BONDS!

Obenem ste vabljeni, da vpišete sebe in svoje družine k prvemu in najstarejšemu slovenskemu pod-pornemu društvu v Chicagi

DRUŠTVO SV. ŠTEFANA.

št. 1, K. S. K. J. Chicago, Illinois

Zboruje vsako prvo soboto v mesecu ob 7:30 zvečer v cer-kveni dvorani sv. Štefana. Naše društvo vam nudi vse raz-lične moderne zavarovalnine — podporo v bolezni, preskrbo dostojnega pogreba, in goji zdrav koristen šport za mladino. Glede pristopa v društvo se obrnite na odbor:

FRANK BANICH, predsednik
JOHN PRAH, tajnik, 1806 W. 23rd Street
ANTON KREMESEC, blagajnik

OGLASI V "AMER. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEH.

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

Ali jo je Moreno slišal? Če že ni razumel smisla njenih besed, je vsaj slišal krik ogorčenja in upora, krik, ki je rezko odmeval po vsem stopnišču.

Ko se je dvigalo ustavilo v pritličju, je mladi mož nenadno pomislil, da bi mu bilo treba samo pritisniti na gumb, pa bi bil v nekaj sekundah spet pri svoji ženi. Na nesrečo se je pa prav tedaj spomnil Oraninih očitkov in nehote je zamahnil z roko, kakor da bi hotel odgnati misli na prezgodnjo spravo.

Bolje bo počakati do vrnitve. To zapeto meščansko dekle naj se vendar že priuči pokorščine in reda! Sicer pa . . . življenje tudi tako teče dalje. Zdaj pa ni imel dovolj poguma, vse pričeti iznova.

Tudi v zakonih, kjer se zakonca še tako dobro razumeta, je včasih prijetno, če se za nekaj časa ločita. Na takšnih zakonskih počitnicah oba pozabita na mučne prepirčke, ki nastanejo tako radi med ljudmi, predolgo živčimi drug ob drugem. In ko se naposled mož in žena po takšnem "dopustu" srečata, se zdita kar prerोजना.

Ali ne primerjajo pesniki ljubezen s plamenom in odsotnost z vetrom? Veter šibek plamen ugasne, močnega pa še bolj razplamti . . .

Če pa tudi ta ločitev ne bo pomagala in razčistila njunega zamotanega razmerja, potlej se bo odločil za tisto, kar mu je bilo še pred nekaj meseci tako tuje in neverjetno: vrnil bo svoji mladi ženi svobodo; ločil se bo od nje.

Da, ločil se bo! V tem trenutku se mu je zdel celo ta izhod boljši od misli, da bi morala spet životariiti drug ob drugem in se trpinčiti s sumničeni in očitki.

Vse te misli so rojile po glavi mlademu možu, ko je stopil iz dvigala.

Zgoraj, v petem nadstropju je čakala njegova mlada žena, da se bo vrnil.

Pogledal je na uro.

Prepozno.

Ni je mogel več videti, sicer bi zamudil vlak. Vzdihnil je, dvignil kovčeg in hitro in odločno stopil na cesto.

XLII

Ko je Orana spoznala, da se Miguel ne bo vrnil, in da je res ostala sama, je pričela tiho, obupano ihteti. Možeži strupeni očitki so ji šli do živega in solze, ki so ji pričele polzeti po blelih licih, ji niso bile ne v tolažbo ne v olajšanje.

Najprej se je zdela sama sebi uboga žrtev močnega samoljubja. Ta Miguel, na videz tako vljuden in takten, je bil v resnici neotesan in sebičen! In kako hladno se je poslovil od nje! Oh, vseeno bi bilo, če ji ne bi bil povedal, da je ne ljubi; sama je to že zdavnaj čutila. Ali nista vse od tiste noči, ko se je tako upirala njegovi ljubezni, živela drug ob drugem kakor tujca? Zdaj ni bil nikoli več preveč ljubezljiv; bodisi da sta se pozno zvečer vrnila domov, bodisi da je bilo zgodaj jutraj, nikoli več ni stopil čez prag njene spalnice . . .

Zdaj, ko ga je bolje poznala, se ne bi več tako branila njegove ljubezni kakor prvi dan! Če bi le še hotel biti ljubezljiv z njo . . .

Gospodu se pa menda bolj pripravno zdi, če se ne zanima več za svojo mlado ženo. Morda čaka, da bo ona otajala led! No, to bo še dolgo čakal! In kako ji je bil pravkar besno dejal:

"Ne ljubim vas!"

Kajpak, tud ona ga ne ljubi. Ali pa ne trdi tega samo iz sramežljivosti mlade žene, ki ne sme pokazati moškemu svoje ljubezni, čeprav je ta možki njen mož? Ravnanje je morda tako iz samoljubja ali pa iz trmoglavosti, posebno zato, ker je bil tako predrzen, da je prebral njeno pismo, ne da bi mu bilo mar njenih ugovorov. To njegovo dejanje ga je pač pokazalo v pravi luči!

Zakonski mož! Mož, ki si ga ni bila sama izbrala, mož, ki ga je morala sprejeti, ker ji je rešil življenje! Da, zanj pomeni

Miguel samo to in ničesar več! Oh, zdaj mora s svojo kožo poplačati muke, ki jih ji je prizadejal tisto prvo noč . . .

Sicer pa, ali je sploh bil tako viteški? Če bi bil pravi vitez, bi se bil mirno dal ubiti in bi hkrati svoji ženi ljubezljivo dejal: "Madame, prosti ste!"

On pa? Bil je celo tako domišljav, da je ob koncu vojne pričakoval, da se bo ona prva zanimala zanj, da se bo vznemirjala zaradi njegove usode, da ga bo poiskala in mu dejala, kako težko ga že pričakuje!

Le kakšen zlomek jo je tisti dan napotil, da je odšla na konzulat? Kako mirno je dotlej živela doma! In zdaj jo ta zopni Moreno spet pošilja domov. Kako porogljivo ji je dejal, da jo bodo starši kljub presenečenju veselo sprejeli! Uh, zelo predrzen je ta možak!

Denimo, da bi se za zmerom vrnila domov. Ali bi spet prišel ponjo? Ali je pa po teh nekaj mesecih skupnega življenja naposled le spoznal, da med njima nikoli ne bo pravega sožitja?

Da, tako bo storila! Odpotovala bo k svojim staršem! Skušala bo živeti tako, kakor je živela kot dekle. In nikoli, nikoli več se ne bo vrnila k temu grdavišu! Če jo bo želel videti, bo že prišel ponjo. Ker jo je pa sam poslal domov, upa, da se bo to pot pošteno premislil, preden bo potrkal na vrata njenega očeta . . .

Ob tej misli je pričela še bolj krčevito ihteti. Še nikoli se ni počutila tako osamljeno, še nikoli tako zapuščeno kakor to sončno popoldne. Koketno stanovanje se ji je zazdelo zopno in dolgočasno ob zvesti, da se njen mož še ne bo tako kmalu vrnil vanj.

"Oh, kako bedasto je, da se tako žalostim zaradi človeka, ki me ne ljubi in ki ga tudi sama ne ljubim!"

In vendar je tako malo terjala od njega! V pismu, ki ga je pisala materi, niso bile samo laži, bila je tudi trohica resnice. Mala ženica je bila kar srečna, če je njen mož pohvalil kakšno jed, češ, da jo je dobro pripravila. In tako rada je od njegovi strani hodila na večerne sprehode po Parizu . . . In v gledališču je bil Miguel zmerom tako vljuden, tako pozoren. Kadar je opoldne ali zvečer prišel domov in sedel za mizo, se je že kar veselila na pomenek z njim. Ali ni dokaz, da mu je tudi ona dobra tovarišica, če ji je dejal:

"To pot je zrezek izvrsten! Prepričan sem, da ste ga vi spekli, mala ženica!"

Tedaj je vselej do ušes zardela od veselja, drugi dan se je pa še z večjo vnemo sukala okrog štedilnika ali pa listala po kuhinjski knjigi, odkrivajoč nove recepte in preizkušajoč svoje kuharske zmožnosti.

Da, bila je vzorna žena in gospodinja! Nikoli ji ni mogel očitati, da ne zna gospodinjiti! Ona torej ni kriva, da se ne razumeta. Čudak, kakršen je on, se pač ne more razumeti z ljubezljivo in srčkano ženo, kakršna je ona.

In zadovoljna s to svojo ugotovitvijo je naposled prenehala ihteti.

Zakaj bi si tako belila glavo zaradi takšnega neotesanega medveda? Odpotoval je tako nenadno, ne da bi se bil utegnil pošteno posloviti, z nekakšno suho lahkotnostjo, da pač ni mogla dvomiti o njegovih pravih čustvih.

Ali ji ne bi bil mogel reči: "Hotel sem vas vprašati, ali bi želeli iti z menoj?"

In kaj ji je dejal ta divjak? "Hotel sem vas vzeti s seboj . . ."

Razen tega je hotel vso krivdo zaradi mučnega prizora s pismom zvaliti nanjo. Toda čeprav se ne bi bila sporekla, prav zanesljivo je ne bi bil povabil s seboj, o tem je bila trdno prepričana.

In potlej tisti prizor s pismom! Meni nič tebi nič bere njeno pismo! Zakaj? To, kar je storil danes, je bilo nesramno, ne samo netaktno. Ta tiran zahteva, da celo svobodno misliti ne sme!

(Dalje prih.)

ANGLEŽI VZELI VAŽNO

LUKO V HOLANDIJI;

DRUGE RAZNE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

dva dni strašno obdelavali mesto Kolín in več drugih porenških mest. Tudi Berlin je bil napaden. Povsod je bombardiranje iz zraka pustilo za seboj obsežne požare. Nekatera mesta so v popolnih razvalinah. Mnenje prevladuje, da ako bodo zračni napadi nadaljevali, kar povsem sigurno bodo, Nemci tega zlasti zdaj po zimi ne bodo mogli dolgo prenašati.

London, Anglija. — Iz Jugoslavije prejeta poročila omenjajo, da so Rusi zasedli ogerško mesto Kecskemet, ki je četrto največje mesto v deželi. Od Budapešte se nahajajo le še 29 milj. Napredovali so tudi na nekaterih točkah v Jugoslaviji. Druga vest iz Jugoslavije omenja, da sta se Mihajlovičev sin in hčerka pridružila Titovi osvobodilni vojski. Sin Branko in hčerka Grozdana baje obsojata svojega očeta, radi njegovega nastopanja in ravnanja.

Iz Italije se poroča le o topniških spopadih in spopadih med stražami. O kakih večjih bojih iz italijanske fronte ni vesti.

Ameriški letalci so iz svojih baz v Italiji bombardirali zadnje dni nekatera mesta v Avstriji. Med temi je tudi Celovec na Koroškem, kjer imajo Nemci večjo tovarno za izdelovanje letal.

ŽENSKI ZDRAVNIK

Evlalija: "Moj mož bi brez žensk ne mogel živeti."

Valpurga: "Kaj je tak bab-jek?"

Evlalija: "Ne, samo ženski zdravnik je . . ."

CHURCHILL NAPOVEDUJE,

DA BO VOJNA Z NEMCI

TRAJALA ŠE POL LETA

(Nadaljevanje s 1. str.)

leto, zdaj deseto leto, ker je Churchill obljubil, da bo sedanjaja vojna razpuščena, kakor hitro bo dobljena zmaga nad Nemčijo, in bodo takrat razpisane splošne volitve.

Mogoče je pa tudi, da je Churchill gledal na bodoči potek vojne skozi črna očala, da bi tako ohranil koalicijsko vlado kar nadalje mogoče. Delavsko ministerstvo je imelo posebno sejo, na kateri so voditelji delavske stranke pristali na to, naj ostane vse po starem še za eno leto. Arthur Greenwood, govornik za delavsko stranko v nižji poslanski zbornici se je celo zavezal, da bo njegova stranka podpirala vlado, dokler ne bo dobljena vojna z Japonci, neglede katera stranka bo zmagala pri prihodnjih volitvah. Ta izjava je značilna.

Clanstvo delavske stranke se poteguje, da bi ta stranka spet dobila vlado v roke, češ, da koalicijska vlada ne bo nikoli mogla izvesti nameranih obsežnih socialnih prenovitev. Stranka je sedaj na dobrem stališču, boljsem kakor več zadnjih let, da dobi če že ne večino, pa vsaj veliko sedežev v zbornici.

Aneurin Bevin, skrajni laborit, je krivil Churchila, da se Nemci zato tako trdo upirajo, ker med Zavezniki manjka psihološkega vodstva. Tudi je rekel, da Atlantski čarter vodi v politiko sile v mednarodnih zadevah.

Churchilla je ta obtožba razjezila. Pobrjal je svoj klobuk in cigaro ter zapustil dvorano med Bevinovim govorom.

S. P. D. SV. MOHORJA

Ustanovljena 31. decembra 1921.

Inkorporirana 12. oktobra 1923.

CHICAGO, ILL.

Odbor za leto 1944:

Predsednik: John Mlakar, 1925 W. 22nd Place
Podpredsednik: Frank Puklavac, 1930 W. 21st Place.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street.
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 1840 W. 22nd Place.
Zapisnikar: Anna Zokal, 2050 W. Coulter Street.
Duhovni vodja: Rev. Edward Gabrenja, OFM., 1852 W. 22nd Place
Nadzorniki: John Densa, 2730 Arthington Ave. — Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Ave. — Frank Dolenc, 1940 W. 21st Place.
Porotni odbor: Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place — Leo Mladic, 1919 W. 22nd Place — Pauline Ozbolt, 2029 W. Cermak Rd. — Anna Zorko, 1654 W. 21st Place.
Družbena zdravnik: Dr. Joe E. Ursich, 1901 W. Cermak Road in Dr. F. T. Grill, 1858 W. Cermak Road.
Vratar: Frank Roblek, 1833 W. 22nd Place.
Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".
Seje se vršijo vsako prvo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Wolcott Ave.
Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je prost. Pri Družbi se lahko zavarujete proti bolezni in smrti za samo en dolar mesečine. To je izvanredna ugodnost za vsakega katoliškega Slovence v Chicagu. Rojaki, pristopajte v to domačo Družbo.
Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na Družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZSEL JE

VELIKI ANGLEŠKO - SLOVENSKI Besednjak

ki ga je spisal in uredil

DR. F. J. KERN

To je najpopolnejši angleško-slovenski besednjak z angleško izgovarjavo. Po tem besednjaku so popraševali. Zdaj je besednjak na razpolago.

STANE S POŠTNINO \$5.00

kar je poslani z naročilom. Tisti, ki ga želijo dobiti, naj takoj pišejo ponj na naslov:

KNJIGARNA AM. SLOVENEK

1849 W. Cermak Road, Chicago 8, Illinois

ZLATA KRONA

Pravljica. — Napisal Ivan Česnik.

Napravila je lešerbo. Odnesla jo je v sobo in vprašala Zalarja, česa hoče od nje.

"Glej, Lenčika, s Francosom sva prišla, da te zasnubi-va. Zato te vprašam, če bi hotela mojega sina za moža?"

"Mogoče boste imeli vi z menoj usmiljenje, moj oče ga nima. Stric Zalar, hočem vam razložiti vso svojo nesrečo. Pameten mož ste; sodite sami ali se morem poročiti s vašim sinom." Povedala je zgodbo svoje ljubezni in trpljenja. Oče Urban je jeze škrtal z zobmi, Zalar je poslušal z zanimanjem, France je majal z glavjo.

"Vidiš, Urban, dekle bi bilo nesrečno. Zakaj si gnal Boštjana v obup, zakaj si mu naložil tako težavno nalogo? Ali bi ga ne bil lahko poročil na dom? Denarja imaš dovolj, grunta dovolj, pastir je pa korenjak, pameten in pošten."

"Govoriš kakor župnik na leci. Niti hči mi ne reče kaj takega."

"Mi je žal, Urban, da sem prišel zastoj. Iz najinega pomenka torej ne bo nič!"

"To si mož-beseda!"

"Mož-poštenjak, ki nočem, da bi bila nesrečna oba, moj sin in tvoja hči."

"Res skrben oče si! — Kaj pa ti praviš, France?"

"I kaj? Če me Lenčika ne mara, se ji ne morem vsiljevati, čeprav jo imam rad. Boštjana ima rada, naj jima dobrotljivi Bog izpolni željo, da se vzameta!"

Zaslišalo se je trkanje na vratih, prav nežno in lahko trkanje.

"Kdo pa lazi v mojo hišo ob tej uri?" je nevoljen mrmral oče Urban in odprl vrata.

V sobo sta stopila kraljičina in Boštjan, oba v svili in žamet, s kronami na glavah. A kron ni bilo videti. Kraljičina je nosila lepo svilnato ruto, ki ji je segala do tal. Boštjan pa zametno čepico.

"Dober večer vsem skupaj!" Radovedno so se ozrle oči, ponižno je sklonil oče Urban svoj hrbet, Zalar in France za mizo sta vstala in se globoko priklanjala, Lenčika je boječe zrla na prišleca, kot bi pričakovala od njiju novega gorja.

"Bog daj!" so odgovorili vsi. Urban je stopil malo bliže in vprašal udano: "Kaj je privedlo visoko gospodo pod mojo streho?"

"Oče Urban, ali ste že prodali svojo hčer?"

"Ne, milost! Lenčika me noče ubogati, Zalar pa tudi ne ostane mož-beseda. Pomenki so se razdrli. Odkod pa je znano vaši milosti, da sem hotel dati svojo hčer Zalarjevemu Francetu?"

"Oče Urban, moja navada ni, da bi govoril po dolgih ovinkih. Zato vas vprašam naravnost: Ali vam ni prav nič znan moj glas? Ali še niste videli nikoli mojega obraza?"

"Ne spominjam se, milost."

Odkril je čepico, prijel krono in jo postavil na mizo, rekoč:

"Oče Urban, jaz sem pastir Boštjan. Prišel sem vas opomniti obljube. Tu na mizi je zlata krona in tu je rešena kraljičina."

"Vi, da bi bili Boštjan! Ne norčujte se!"

"Da, Boštjan je! Je on, je. Kraljičino je rešil, v svilo in žamet se je napravil. Nič več ne mara zame. Daleč pojde in me zapusti ter vzame njo, ki jo je bil osvobodil," je zaplalkala Lenčika in kleknila na stol.

"Kako govoriš, dekle moje! Bolj te ljubim kot kedaj poprej. Kraljičino sem pripeljal,

da jo pokažem očetu, sicer bi mi ne verjel."

"Če bi me še kaj ljubil, bi ne prišel k meni v žamet in svili, v pastirski obleki bi prišel."

"Tako se preoblečem, dekle moje. Kraljičina, ti jo tolaži; tolaži mojo nevesto! Stori mi to ljubav."

Kraljičina je prisledla k Lenčiki in jo tolažila, ji gladila zlate lase in ji pripovedovala, kako zelo jo ljubi Boštjan.

Domnevani kralj se je v naglici preoblekel in se vrnil kot prejšnji pastir s palico. Oblekel je svoje zašivane hlače, ohlapni suknjič in široki klobuk s šopkom za trakom. Vrnil se je z viteško obleko v roki in jo vrgel na skrinjo.

"Ali sedaj veruješ, da te ljubim, dekle zlato, in da storim zate vse?"

"Verujem, Boštjan. Oprosti in odpusti mi, da sem za hip dvomila nad teboj," je šepetala Lenčika in ga vsa vesela hiltela objemat.

Postrani je gledal oče Urban, Zalar se je smehljaj, France pa je ves zamaknjen opazoval kraljičino. Ni še videl take lepote, tako lepega obraza, tako modrih oči in malih ustnic.

"Boga zahvali, Urban, da dobiš takega zeta. Pogledaj ga, kakšen junak je," je govoril Zalar.

Boštjan se je obrnil k očetu Urbanu in ga ostro pogledal, češ:

(Dalje prihodnjici)

PRODA SE

hiša, v kateri se nahaja trgovina in 5 sob z adaj, velika klet, "furnace heat" in "garage". Proda se tudi z vsem blagom, kar ga je v trgovini, v kateri se vsak dan proda za \$75.00 in je vsak teden čistega dobička do \$110.00. Cena samo \$9,500. Nahaja se na Avers Ave. in 30. cesta.

3-stanovanjska zidana hiša na 2 lotah, centralna kurjava, blizu 26. ceste in Millard Ave.

2-stanovanjska hiša po 6 sob in zidana klet. Najemnina donša na mesec \$80.00; cena je \$6,800.

3-stanovanjska hiša, s prostori za trgovino; nahaja se na Kedzie Ave. Cena je \$5,500.

Imam še več drugih hiš v Lawndale okolici, ter več hiš in bungalov v Cicero in Berwyn. Ako želite hišo v Berwynu, pokličite L. Gradishar, telefon Berwyn 4979-R.

ANTON JORDAN

2417 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Telefon Rockwell 7196

DR. H. M. LANCASTER

Dentist

2159 West Cermak Rd.

Telefon Canal 3817

(ogel Leavitt St.)

CHICAGO, ILL.

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Telefon Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.